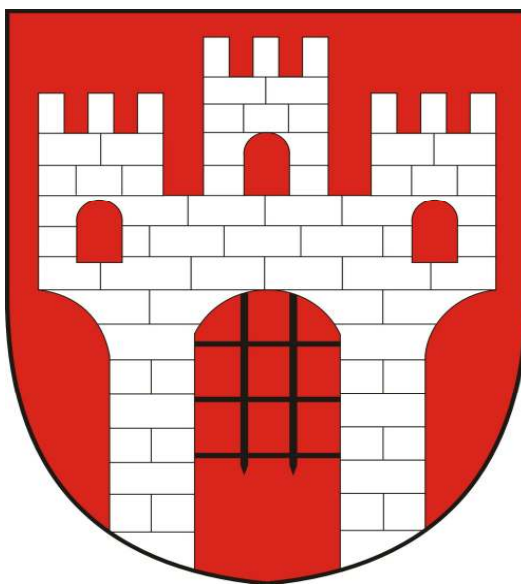

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA 2004-2013

PAŹDZIERNIK 2004 r.

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	3
1.1. Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego	3
2. OBSZAR I CZAS REALIZACJI PLANU ROZWOJU LOKALNEGO	5
3. AKTUALNA SYTUACJA SPOŁECZNO – GOSPODARCZA NA OBSZARZE OBJĘTYM WDRAŻANIEM PLANU	6
3.1. Położenie i powierzchnia	6
3.2. Ludność	6
3.3. Środowisko przyrodnicze	8
3.3.1. Lokalne zagrożenia środowiskowe	13
3.4. Dziedzictwo kulturowe	14
3.5. Zagospodarowanie przestrzenne	26
3.5.1. Uwarunkowania dotyczące komunikacji	26
3.5.2. Infrastruktura sanitarna	27
3.5.3. Elektroenergetyka	29
3.5.4. Identyfikacja problemów	29
3.6. Gospodarka	30
3.6.1. Struktura podstawowych branż na terenie gminy	30
3.6.2. Rolnictwo	31
3.6.3. Identyfikacja problemów	34
3.7. Strefa społeczna	34
3.7.1. Sytuacja demograficzna i społeczna terenu	34
3.7.2. Warunki i jakość życia mieszkańców	45
3.7.3. Charakterystyka grup społecznych wymagających wsparcia	46
3.7.4. Identyfikacja problemów	49
4. ZADANIA POLEGAJĄCE NA POPRAWIE SYTUACJI NA DANYM OBSZARZE..	50
4.1. Cele strategiczne dla Gminy Widawa	50
4.2. Lista zadań	52
5. REALIZACJA ZADAŃ I PROJEKTÓW	54
5.1. Planowane projekty i zadania inwestycyjne w okresie 2004 –2006	54
5.2. Planowane projekty i/lub zadania inwestycyjne w okresie 2007-2013	58
5.2.1. Planowane projekty w Ramach Indyktywne Wykazu Indywidualnych Projektów Kluczowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2007 – 2013	65
6. PLAN FINANSOWY NA LATA 2004 –2006	64
7. POWIĄZANIE PROJEKTÓW Z INNYMI DZIAŁANAMI REALIZOWANYMI NA TERENIE GMINY	65
8. OCZEKIWANE WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘĆ PLANU ROZWOJU LOKALNEGO	67
9. SYSTEM WDRAŻANIA	68
10. SPOSOBY MONITOROWANIA OCENY I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ	68
10.1. System monitorowania planu rozwoju lokalnego	68
10.2. Sposoby oceny planu rozwoju lokalnego	69
10.3. Sposoby inicjowania współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym, i organizacjami pozarządowymi	69
10.4. <i>Public Relations</i> planu rozwoju lokalnego	69
11. Wieloletni Plan zamierzeń Inwestycyjnych na lata 2003 - 2006	69
12. Wieloletni plan inwestycyjny Gminy Widawa na lata 2007 – 2015	77

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

1. WSTĘP

1.1. Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego

Celem polityki strukturalnej jest zwiększenie spójności gospodarczej i społecznej w państwach członkowskich poprzez niwelowanie różnic w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego. Instrumentami jej realizacji są fundusze strukturalne:

- ◆ Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego,
- ◆ Europejski Fundusz Społeczny,
- ◆ Europejski Fundusz Orientacji i Gwarancji Rolnej,
- ◆ Jednolity Instrument Finansowy Wspierania Rybołówstwa,
- ◆ Fundusz Spójności.

Dokumentem wyznaczającym realizację polityki spójności w Polsce jest Narodowy Plan Rozwoju Polski na lata 2004 – 2006 – strategiczny, dokument planistyczny, scalający horyzontalne, sektorowe i regionalne działania państwa.

NPR określa najważniejsze działania strukturalne, które Polska będąc członkiem Unii Europejskiej uruchamiać będzie w latach 2004-2006 przy wykorzystaniu środków wsparcia UE (Fundusze Strukturalne, Fundusz Spójności i Inicjatywy Wspólnotowe). Wskazuje kierunki rozwoju gospodarczego Polski w pierwszych latach po akcesji, mające zapewnić warunki sprzyjające długotrwałemu wzrostowi gospodarczemu i podniesieniu poziomu życia mieszkańców.

Instrumentami realizacji NPR 2004-2006 są Programy Operacyjne (obejmujące poszczególne sektory gospodarki):

- ◆ SPO Wzrost Konkurencyjności Gospodarki,
- ◆ SPO Rozwój Zasobów Ludzkich,
- ◆ SPO Restrukturyzacja i Modernizacja Sektora Żywnościowego oraz Rozwój Obszarów Wiejskich,
- ◆ SPO Rybołówstwo i Przetwórstwo Ryb,
- ◆ SPO Transport – Gospodarka Morska,
- ◆ Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego – ZPORR.

Określają one priorytety, kierunki i wysokość środków przeznaczonych na realizację polityki regionalnej.

Fundusze unijne przeznaczone na rozwój regionów i rozwój lokalny są, zgodnie z zasadą współfinansowania, powiększone o środki pochodzące z budżetu centralnego i samorządów terytorialnych oraz innych podmiotów publicznych i prywatnych.

Z punktu widzenia potrzeb rozwoju regionalnego i lokalnego jednym z najistotniejszych programów jest **Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego (ZPORR)**. Program ten rozwija cele NPR określając priorytety, kierunki i wysokość środków przeznaczonych na realizację polityki regionalnej państwa, które będą uruchamiane z udziałem funduszy strukturalnych w pierwszym okresie członkostwa Polski w Unii Europejskiej, tj. w okresie 2004-2006.

Celem Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego jest tworzenie warunków wzrostu konkurencyjności regionów oraz przeciwdziałanie marginalizacji niektórych obszarów w taki sposób, aby sprzyjać długofalowemu rozwojowi gospodarczemu kraju, jego spójności ekonomicznej, społecznej i terytorialnej oraz integracji z Unią Europejską. Wzrost konkurencyjności należy rozumieć jako oddziaływanie na zmiany struktury gospodarczej

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

i poprawę sytuacji wszystkich regionów w Polsce względem regionów europejskich, w zakresie produktywności gospodarki, wydajności pracy, tworzenia i absorpcji innowacji, wykształcenia mieszkańców, dochodów ludności oraz ilości i jakości infrastruktury technicznej, a więc tych czynników, które decydują obecnie o sile gospodarek państw i regionów.

Przeciwdziałanie marginalizacji niektórych obszarów należy rozumieć jako podjęcie działań interwencyjnych w ograniczonej liczbie i przestrzennie grupie obszarów wiejskich, podlegających restrukturyzacji oraz degradacji społeczno-ekonomicznej, przestrzeni miejskiej, przemysłowej i powojkowej, o najmniejszych możliwościach rozwojowych oraz najtrudniejszej sytuacji społeczno-gospodarczej.

Realizacja strategicznego celu sprzyjać będzie wzrostowi gospodarczemu, przekształceniom strukturalnym regionów, wzrostowi urbanizacji, zwiększeniu mobilności przestrzennej ludności oraz zwiększeniu poziomu wiedzy i dostępu do najnowocześniejszych technologii społeczeństwa i podmiotów gospodarczych.

Osiągnięcie wyżej wymienionego celu odbywać się będzie poprzez realizację poszczególnych priorytetów i działań programu.

Priorytet 1 i 2 oraz realizowane w ich ramach działania (za wyjątkiem działania 1.6 *Rozwój transportu publicznego w aglomeracjach*, realizowanego na terenie aglomeracji powyżej 500 tys. mieszkańców) są ustalone dla całego kraju.

Natomiast działania realizowane w ramach **Priorytetu 3** *Rozwój lokalny* są adresowane do centrów na obszarach wiejskich, obszarów podlegających restrukturyzacji oraz zdegradowanych miast i dzielnic miast, terenów przemysłowych i powojkowych, w zgodzie z przygotowanymi dla tych obszarów planami rozwoju lokalnego i programami rewitalizacji komplementarnie do działań budujących podstawy konkurencyjności gospodarek regionalnych w Priorytecie 1 *Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności regionów* oraz w Priorytecie 2 *Wzmocnienie rozwoju zasobów ludzkich w regionach*.

Projekty realizowane w ramach wszystkich działań i priorytetów będą wybierane na poziomie regionalnym poza Działaniem 1.6. "Rozwój transportu publicznego w aglomeracjach", zgodnie z przyjętymi indykatywnymi alokacjami i systemem wdrażania.

Wyposażenie i poziom usług oferowanych za pomocą infrastruktury regionalnej stanowi podstawę do oceny szans rozwojowych regionów. Polskie regiony w odróżnieniu od regionów UE oferują niski poziom zagospodarowania infrastrukturalnego oraz niedostateczną jakość usług. Wpływa to na postrzeganie ich jako miejsc mało atrakcyjnych dla lokalizacji inwestycji oraz wskazuje na niski potencjał adaptacyjny do konkurencyjności w warunkach jednolitego rynku europejskiego.

Zróznicowanie przestrzenne wyposażenia infrastrukturalnego pomiędzy poszczególnymi województwami oraz w układzie miasto-wieś zdecydowało o przeznaczeniu największego odsetka środków na rozwój i modernizację infrastruktury o znaczeniu regionalnym mającej podstawowe znaczenie dla likwidacji barier infrastrukturalnych i perspektyw rozwojowych regionów.

ZPORR, jak i realizowane w jego ramach działania, są zgodne z podstawowymi kierunkami rozwoju wynikającymi z polityk Wspólnotowych, w szczególności z polityką ochrony i poprawy stanu środowiska, polityką równych szans oraz społeczeństwa informacyjnego.

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

1. OBSZAR I CZAS REALIZACJI PLANU ROZWOJU LOKALNEGO

Obszar: Gmina Widawa

Czas realizacji: Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Widawa jest, zgodny z założeniami polityki regionalnej, realizowany w dłuższej perspektywie czasowej, obejmuje dwa okresy programowania, tj. 2004-2006 oraz 2007-2013.

Plan Rozwoju Lokalnego jest kompleksowym dokumentem określającym strategię społeczno-gospodarczą Gminy Widawa na lata 2004 – 2013.

Plan Rozwoju Lokalnego przedstawia sytuację społeczno-ekonomiczną Gminy, formułuje cele i zawiera opis strategii zmierzającej do osiągnięcia rozwoju społecznego, gospodarczego, kulturalnego, szacuje spodziewane efekty planowanych interwencji i wpływ na przebieg procesów rozwojowych, wskazuje kierunki zaangażowania środków z funduszy strukturalnych i środków własnych gminy.

Jednym z wymogów stawianych w ramach ZPORR samorządom terytorialnym aplikującym o środki na współfinansowanie projektów z funduszy unijnych jest przygotowanie **planów rozwoju lokalnego** stanowiących element realizacji polityki regionalnej.

Zgodnie z tymi wymogami przygotowany został Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Widawa. Opracowany został zgodnie z założeniami i w oparciu o następujące dokumenty:

- ◆ Narodowy Plan Rozwoju 2004-2006,
- ◆ Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego (ZPORR),
- ◆ Strategia Rozwoju Gminy Widawa,
- ◆ Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Widawa,
- ◆ Wieloletni Plan Inwestycyjny.

Celem Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Widawa, jest dążenie do osiągnięcia jak największych korzyści społeczno-gospodarczych przy jak najlepszym wykorzystaniu dostępnych zasobów finansowych, organizacyjnych oraz ludzkich w gminie oraz skoncentrowanie środków na strategicznych działaniach.

Przy starannej i dokładnej analizie czynników wpływających na kształtowanie rozwoju lokalnego zostały w ramach Planu wyłonione zadania, które mają na celu poprawę warunków sprzyjających rozwojowi Gminy Widawa i realizację najistotniejszych celów gminy.

W Planie Rozwoju Lokalnego została przeprowadzona analiza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy Widawa a następnie, w oparciu o identyfikacje problemów, zostały przedstawione priorytety rozwoju oraz zadania do realizacji.

Realizacja zadań zawartych w Planie Rozwoju Lokalnego zależy od wielu czynników, m.in. od zasobów finansowych Gminy Widawa, od akceptacji zgłaszanych wniosków o współfinansowanie z funduszy unijnych i krajowych środków publicznych, od możliwości dofinansowania przedsięwzięć ze źródeł innych niż fundusze europejskie.

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Widawa został przygotowany w oparciu o prace powołanego przez Wójta Gminy Widawa zespołu zadaniowego ds. przygotowania planu rozwoju lokalnego i będzie podlegał monitorowaniu i aktualizacji zgodnie z procedurami określonymi w ramach Zintegrowanego Programu Rozwoju Regionalnego.

Przygotowanie Planu Rozwoju Lokalnego poprzedził proces konsultacji społecznych, które objęły cały teren Gminy Widawy.

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

3. AKTUALNA SYTUACJA SPOŁECZNO - GOSPODARCZA NA OBSZARZE OBJĘTYM WDRAŻANIEM PLANU

3.1. Położenie i powierzchnia

Gmina Widawa leży w południowo – zachodniej części woj. łódzkiego w powiecie łaskim. Gmina Widawa jest jedną z 177 gmin województwa łódzkiego, graniczy z gminami: Sędziejowice, Zapolice, Burzenin, Konopnica i Rusiec. Gminę Widawa zamieszkuje 8195 mieszkańców (stan na dzień 31.12.2003). Obszar Gminy Widawa wynosi 178,33 km². Na terenie gminy znajduje się 40 sołectw i 48 miejscowości.

Przez teren gminy przebiegają drogi wojewódzkie: Nr 481 Łódź-Wieluń, Nr 480 Sieradz - Szczerców, drogi powiatowe w kierunku Zduńskiej Woli i Działoszyna, a także drogi powiatowe relacji Rogózno – Jastrząb, Rogózno – Patoki, Chociw – Chrzastawa, Chociw Zawady – Zborów – Kąty, Zabłocie -Wrońsko, Ochle – Kamyk -Konopnica. Połączenia te mają ogromne znaczenie dla atrakcyjności gospodarczej gminy. Środkową część gminy przecina linia kolejowa Gdynia – Katowice ze stacją kolejową w Chociwiu Łaskim.

Duża część gminy, tj. 54,7 % ogólnej powierzchni znajduje się na terenie Parku Krajobrazowego Międzyrzecza Warty i Widawki. Wschodnia część obszaru gminy znajduje się w strefie chronionego krajobrazu „Chrzastawsko – Widawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu”. Gmina Widawa ma charakter rolniczy, użytki rolne zajmują ok. 71,3 %, lasy i grunty leśne stanowią 19,6 % ogólnej powierzchni. Dobrze rozwiniętym przemysłem jest przemysł rolno – spożywczy, głównie przetwórstwo mięsa. Do znaczących zakładów produkcyjnych na terenie Gminy Widawa zaliczyć należy: Zakład Płynów Infuzyjnych w miejscowości Chociw, Zakład Produkcji Tektury i Opakowań w miejscowości Rogózno. Większość zakładów w Gminie Widawa stanowią zakłady małe zatrudniające niewiele (1 – 20 osób). Gmina posiada dobrze rozwiniętą sieć osadniczą. Głównymi ośrodkami systemu osadniczego są miejscowości: Widawa, Chociw i Rogózno jako największe i najlepiej wyposażone w usługi.

Przez gminę przepływają rzeki Warta, Widawka, Chrzastawka, Nieciecz.

3.2. Ludność

Stan ludności

W 2003 r. liczba mieszkańców w Gminie Widawa wynosiła 8.195 osób (stan na 31.12.2003 r.) w tym 4.150 kobiet i 4.045 mężczyzn.

W porównaniu z rokiem 1996 oznacza to spadek liczby ludności o 5,1 %. Współczynnik feminizacji utrzymuje się na stałym, niezbyt wysokim poziomie (103 kobiety na 100 mężczyzn). Gęstość zaludnienia kształtuje się na poziomie 46 osób na 1 km², jest ona znacznie mniejsza od średniej gęstości zaludnienia w powiecie łaskim 84 osoby/km² i od średniej gęstości zaludnienia w województwie łódzkim 146 osób/km².

Rozmieszczenie ludności

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

Ludność rozmieszczona jest nierównomiernie. Największe skupiska ludności występują w miejscowościach: Widawa, Rogózno, Chociw i Zborów. Do najmniejszych miejscowości na terenie Gminy Widawa należą: Przyborów, Izydorów, Korzeń, Lucjanów, Wincentów i Raczynów.

Tab. 1. Liczba mieszkańców poszczególnych wsi wchodzących w skład Gminy Widawa
(stan na dzień 31.03.2004 r.)

Lp.	Nazwa miejscowości	Liczba mieszkańców
1.	2.	3.
1.	Widawa	1.309
2.	Brzyków	216
3.	Chociw	739
4.	Chrusty	170
5.	Chrzastawa	114
6.	Dąbrowa Widawska	252
7.	Dębina	103
8.	Goryń	99
9.	Górki Grabiańskie	215
10.	Grabówie	204
11.	Izydorów	45
12.	Józefów	84
13.	Józefów Widawski	188
14.	Kąty	126
15.	Kłęcz	88
16.	Kocina	127
17.	Kolonia Ochle	117
18.	Korzeń	33
19.	Kolonia Zawady	185
20.	Las Zawadzki	76
21.	Ligota	264
22.	Lucjanów	30
23.	Łazów	160
24.	Ochle	153
25.	Osieczno	103

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

26	Patoki	239
27	Podgórze	116
28	Przyborów	12
1.	2.	3.
29	Raczynów	30
30	Restarzew Cmentarny	164
31	Restarzew Środkowy	181
32	Rogózno	391
33	Ruda	156
34	Sarnów	41
35	Sewerynów	42
36	Siemiechów	133
37	Świerczów	211
38	Wielka Wieś A	158
39	Wielka Wieś B	125
40	Wincentów	25
41	Witoldów	72
42	Wola Kleszczowa	174
43	Zabłocie	96
44	Zawady	223
45	Zborów	390
Razem		8.179

3.3. Środowisko przyrodnicze

Według podziału geobotanicznego Polski Szafera 1972 r. Gmina Widawa leży na terenie Działu- Bałtyckiego, Podziału-Pas Wyżyn Środkowych, Krainy-Północne Wysoczyzny Brzeźne i Okręgu Widawskiego. Roślinność gminy jest bardzo przekształcona. Pierwotnie znaczną powierzchnię zajmowały lasy. Dziś po lasach pozostały tylko ślady w postaci niewielkich kompleksów. Miejsce ich zajęły pola uprawne. Grunty orne stanowią obecnie 51,5 %, sady 0,3% a lasy 19,6 %. Większość lasów stanowią uroczyska borowe. Podstawową cechą borowiska jest ich jednorodność siedliskowa oraz młody wiek.

Gmina Widawa znajduje się na terenie Parku Krajobrazowego Międzyrzecza Warty i Widawki. Park zajmuje obszar 14.245 ha, a otuliny 12.391 ha powstał w 1989 r. w celu ochrony węzła hydrologicznego, który tworzą Widawka, Nieciecz i Grabia, oraz zachowania mało zmienionego krajobrazu dolin rzecznych z meandrującymi korytami i licznymi starorzeczami. Na terenie Gminy Widawa powierzchnia Parku wynosi 9.736 ha, co stanowi 54,7 % obszaru gminy.

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

Stoki dolin rzecznych porastają murawy i zarośla kserotermiczne o charakterze stepu kwietnego. Najpiękniejsze można podziwiać na terenie „Rezerwatu Winnica” nad Wartą. Na terenie Parku zachowały się naturalne zbiorowiska leśne. Opodal wsi Świerczów planowany jest następny rezerwat mający chronić śródładowy bór suchy z ponad 100-letnim drzewostanem.

Wody wglębne i powierzchniowe

Rozpatrywany obszar leży w dorzeczu Warty, płynącej z południa w kierunku północnym. Prawobrzeżnym dopływem Warty jest Widawka. Lewostronny dopływ Widawki stanowi rzeka Nieciecz, prawostronny dopływ stanowi Chrząstawka.

Widawka jest drugą co do wielkości rzeką, której średni spadek w dolnym odcinku wynosi 0,66‰. Spadek podłużny jest zbyt duży jak dla tej wielkości rzeki i mało związłego podłoża, dlatego rzeka na niektórych odcinkach jest głęboko wcięta. Powoduje to niszczenie brzegów podczas przepływu wyższych stanów wody. Dolina tej rzeki jest stosunkowo wąska i waha się w granicach 200 – 400 m i rozszerza dopiero przy ujściu Niecieczy do 1000 m. głębokie koryto Widawki wywiera duży wpływ na kształtowanie się poziomu wody gruntowej, o czym świadczą duże obszary piasków wydmych. Podobnie jak na Warcie, brak zbiorników oraz szereg sporych dopływów powoduje na Widawce katastrofalne powodzie. Stany wody na Widawce kształtują się trochę inaczej niż na Warcie. Zaznacza się głównie maksimum wiosenne w marcu i kwietniu. Powodzie są tu częstsze niż na Warcie.

Na omawianym obszarze Gminy Widawa znaczenie użytkowe mają wody piętra czwartorzędowego, kredowego i jurajskiego.

Główny użytkowy poziom wodonośny związany jest z piaszczysto-żwirowymi osadami czwartorzędowymi o miąższości od 2 do ponad 20 m. Wody tego poziomu eksploatowane są przez studnie kopane i wiercone. Wydajność ujęć jest zróżnicowana i waha się od 7,0 do 61,0 m³/h. Są to wody dobrej i średniej jakości.

Piętro kredowe związane jest ze spękanymi marglami, opokami i wapieniami kredy górnej. Jest to poziom zasobny w wodę o dobrej jakości. Jurajski poziom wodonośny związany jest ze spękanymi wapieniami, marglami i łałami marglistymi jury górnej. Wody tego poziomu eksploatowane są przez studnie wiercone w zachodniej i środkowej części omawianego obszaru. Niewielka północno-zachodnia część omawianego obszaru leży w południowej części Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 312. Jest to zbiornik górnokredowy o nazwie Zbiornik Sieradz. W wymienionym GZW wydzielono obszar wysokiej ochrony (OWO). W południowo-wschodniej części obszaru występuje fragment zbiornika GZPW nr 326- Zbiornik Częstochowa. Gromadzi on wody z utworów górnourajskich o dobrej jakości.

Na terenie gminy, na znacznej przestrzeni występuje płytki poziom wód gruntowych. Występuje on na terenach zalewowych rzek, w pradolinie Niecieczy, w zagłębieniach bezodpływowych. Poziom wody kształtuje się na głębokości do 2 m.

W drugim obszarze poziom wody jest również związany z poziomem rzeki i od niej uzależniony. Poziom zwierciadła kształtuje się na głębokości 2-6 m.

Gleby

Gleby są elementem środowiska stanowiącym podłoże rozwoju świata organicznego. Do najslabszych gleb bielcowych należą gleby powstałe z utworów żwirowatych i kamienistych moreny czołowej. Są to gleby słabe (kl. VI), cierpiące na brak wody, występują na wierzchołkach pagórków. Dużo większy obszar zajmują gleby bielcowe wytworzone z piasków pochodzenia rzecznoego. Są to gleby również bardzo słabe. Do gleb tych należą piaski luźne wydmy. Do gleb lepszych należą gleby pseudobielcowe (kl. IV i III), występujące lokalnie na wysoczyznach.

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

We wschodniej części Gminy Widawa występują na znacznej przestrzeni gleby brunatne (kl. II i III). Na terenie gminy wytworzyły się również rędziny, należące do gleb dobrych kl. IV-III.

Występujące w dolinach rzek i obniżeniach gleby to mady oraz gleby organiczne. Najbliżej rzeki znajdują się mady piaszczyste, bardzo lekkie, zawierające nawet do 10 % części spławianych. Są to gleby bardzo słabe, klasy V i VI.

Gleby słabe zajmują 63,23 % powierzchni.

Najlepsze gleby są skupione w południowo-zachodniej części gminy.

Wskaźnik procentowy klas gleb przedstawia się następująco:

Klasa II - 0,06 %

Klasa III – 11,97 %

Klasa IV – 24,74 %

Klasa V – 29,05 %

Klasa VI 31,39 %

VIz – 2,79 %

Gmina ma ogólnie słabe gleby. Najlepsze gleby w gminie występują: pomiędzy Widawą, a doliną Warty. Gleby te podlegają ochronie przed zainwestowaniem i powinny być wykorzystane do produkcji rolnej.

W dolinach rzek występują gleby organiczne podlegające ochronie.

Na terenie Gminy Widawa nie ma zlokalizowanego uciążliwego przemysłu, w związku z czym nie ma terenów, które zostały zdegradowane właśnie w wyniku działalności przemysłowej. W rejestrze gruntów zdegradowanych prowadzonym przez Starostę Łaskiego figuruje w Gminie Widawa miejscowość Chrusty na pow. 0,30 ha – teren po eksploatacji piasków, gminne składowisko odpadów. Z dniem 31 grudnia 2003 r. Starosta Łaski wyraził zgodę na zamknięcie składowiska.

Klimat

Klimat Gminy Widawa nie odbiega od klimatu całej strefy, w której leży.

Roczna suma opadów wynosi 570 mm, najbardziej mokrą porą roku jest lato, co sprzyja uprawie roślin okopowych.

Liczba dni ze śniegiem wynosi średnio 30. Czas pokrywy śnieżnej wynosi 60-90 dni. Obszar ten znajduje się na szlaku gradowym. Średnia wilgotność roku kształtuje się na wysokości 80 %. Wilgotność minimalna, przypadająca na maj i czerwiec, wynosi ok. 66 %. Przeważają wiatry zachodnie i płn-zach. Średnia temperatura roczna wynosi +8,1°C, temperatura stycznia – 1,9°C a lipca 17,9°C. Okres wegetacyjny trwa 214 dni.

Ogólnie gmina posiada dobre warunki klimatyczne. Występują jednak różnicowania mikroklimatyczne uzależnione głównie od rzeźby terenu.

Duży wpływ na mikroklimat wywiera las. Także obszary o najkorzystniejszym mikroklimacie występują na wyższych terasach rzek oraz na stoku wysoczyzny. Najgorszy mikroklimat posiadają terasy zalewowe rzek oraz dno pradoliny Niecieczy, a także podmokłe dna zagłębień bezodpływowych.

Surowce mineralne

Na omawianym obszarze występują surowce chemiczne i skalne.

Surowce chemiczne stanowią konkracje fosforytów o maksymalnej średnicy do kilku centymetrów, występujące w stropie piasków kredowych. Złoże fosforytów „Burzenin” jest podzielone przez koryto rzeki Warty na dwa obszary o powierzchniach 340,4 ha i 440,8 ha. Miąższość złoża waha się od 0,95 m do 1,0 m i występuje pod nakładem o średniej grubości 30m.

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

Surowce skalne reprezentowane są przez wapienie, ły i piaski.

Surowiec ilasty do produkcji kruszywa lekkiego – glinoporytu, występuje w złożu „Wola Kleszczowa”. Serię złożową stanowi warstwa łu zastoisowego oraz zalegająca poniżej warstwa gliny zwałowej. Złoża surowców ilastych to „Goryń II” zasoby bilansowe wynoszą 100 tys m³. Powierzchnia ok. 18 ha, złożo „Ruda” zasoby bilansowe 5388 tys m³ powierzchnia złoża ok. 70 ha.

Złożo kruszywa naturalnego „Ligota” o powierzchni 2,54 ha stanowi piasek o miąższości średnio 3,8 m. Piasek ma zastosowanie głównie w drogownictwie i budownictwie lokalnym. Złożo „Sarnów” – złożo o zasobach rozpoznawanych szczegółowo. Zasoby bilansowe 83 tys. m³ Złożo piasków kwarcowych „Patoki” – piaski kwarcowe, złożo o zasobach bilansowych 3920 tys. ton. Złoża wapieni i margli przydatnych do wykorzystania na potrzeby przemysłu cementowego „Wielka Wieś” – złożo o zasobach rozpoznanych szczegółowo, nieeksploatowane, zasoby bilansowe 92.761 tys. Ton. Jest to największe złożo na obszarze gminy. Na terenie gminy występuje również eksploatacja torfu głównie na potrzeby własne, torf występuje głównie w dolinach Warty i Widawki. Generalnie przyszłą eksploatację, znajdujących się na tym terenie kopalni ogranicza fakt, że rejon Widawy znajduje się w obrębie Parku Krajobrazowego Międzyrzecza Warty i Widawki.

Lasy i szata roślinna

Lasy zajmują 22 % powierzchni ogólnej Gminy Widawa. Powierzchnia lasów w Gminie Widawa wynosi 3.951 ha, w tym lasów państwowych jest 1.449 ha, co stanowi 37 %, lasów prywatnych 2.502 ha co stanowi 63 %.

Największe kompleksy leśne znajdują się w północnej i wschodniej części gminy. Większość lasów stanowią zbiorowiska borowe o mało zróżnicowanej strukturze siedliskowej. Gmina Widawa posiada największą powierzchnię lasów leżących w granicach Parku Krajobrazowego Warty i Widawki, stanowiącą 32,5 % ogólnej powierzchni lasów tego Parku. Przeważają sztucznie wprowadzone zbiorowiska borowe, a zespoły naturalnych borów bagiennych, łągów i grądów zachowały się w niewielkich fragmentach.

Stosunkowo małe zmiany w środowisku przyrodniczym związane z działalnością człowieka przyczyniły się do botanicznej atrakcyjności tego terenu. Roślinność segetalna reprezentowana jest przez tak interesujące gatunki jak misiurek drobny, goździc okółkowy, połonicznik kosmaty, jaskier polny, miłek letni, miłek szkarłatny, biec dwudzielny, czyściec roczny i mak piaskowy.

Na terenie Parku Krajobrazowego Międzyrzecza Warty i Widawki stwierdzono występowanie ponad 600 gatunków roślin naczyniowych. We florze Parku reprezentowane są różnorodne grupy siedliskowe, co pozostaje w ścisłym związku z charakterem roślinności tego obszaru.

Oprócz gatunków lasów liściastych, mieszanych i borowych, liczne są tu rośliny związane z torfowiskami, wilgotnymi łąkami, szuwarami, wodami oraz innymi siedliskami podtopionymi, przynajmniej okresowo. Można spotkać tu rosiczkę okrągłolistną, żurawinę błotną, borówkę bagienną, bagno zwyczajne, wełnianki, liczne gatunki mchów. W niektórych punktach Parku istotnym elementem jego flory są także gatunki kserotermiczne.

Flora Parku jest niezbyt bogata w gatunki chronione a dość bogata w rzadkie interesujące z wybranych grup siedliskowych, głównie rośliny hydro- i higrofilne a więc te, które związane są z wszelkimi siedliskami wodnymi, nawodnymi i bagiennymi. Dość liczną grupę stanowią też gatunki kserotermiczne i w różnym stopniu ciepłolubne, które spotyka się w miejscach, gdzie występują margle wapienne lub żwirowe gatunki morenowe.

To właśnie rośliny z wymienionych wyżej grup oraz gatunki leśne stanowią najważniejsze z geobotanicznego punktu widzenia element flory Parku i decydują o jej charakterze.

Na obszarze Parku stwierdzono występowanie 30 gatunków chronionych, w tym 19-całkowicie, a 11-częściowo chronionych.

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

Rośliny rzadkie w skali kraju są grupą liczniejszą i stanowią 25 % (154 gatunki) całej flory. Najliczniejsze wśród nich są gatunki muraw kserotermicznych i ciepłolubnych okrajków.

Krajobraz przyrodniczy i tereny chronione

Dla zachowania najcenniejszych walorów przyrodniczych Parku utworzono na jego terenie rezerwat przyrody. W obrębie Gminy Widawa występuje rezerwat florystyczny „Winnica”.

W Parku Krajobrazowym Międzyrzecza Warty i Widawki ochroną pomnikową objętych jest 59 obiektów. Są to okazałe drzewa rosnące przede wszystkim w obrębie założeń dworsko-parkowych. W Gminie Widawa pomnikiem przyrody jest dąb szypułkowy w zabytkowym parku w Ligocie.

Kolejnymi obiektami przyrodniczymi na terenie Parku na terenie Gminy Widawa objętymi ochroną są użytki ekologiczne:

- „Góra Charlawa”,
- „Ochle”.

Park Krajobrazowy Międzyrzecza Warty i Widawki został powołany uchwałą Wojewódzkiej Rady Narodowej w Sieradzu z dnia 14 września 1989 roku w celu ochrony cennych walorów przyrodniczo-krajobrazowych.

Ustalone zostały nowe granice i zatwierdzony plan ochrony Parku Krajobrazowego Międzyrzecza Warty i Widawki. W obecnych granicach PKMWiW leży na terenie 9 gmin: Widawa, Konopnica, Burzenin, Zapolice, Sieradz, Sędziejowice, Ostrówek, Rusiec, Zduńska Wola.

Powierzchnia parku wynosi 25.330 ha.

Użytki ekologiczne:

Użytek ekologiczny „Góra Charlawa” utworzony w 1993 roku, obejmuje wierzchołkową partię pagórka kremowego na powierzchni 0,99 ha w Gminie Widawa. Stanowisko roślinności kserotektonicznej z wieloma gatunkami chronionymi.

Niektóre gatunki roślin na terenie parku: dzwonek boloński (*Kampanula boloniensis*), dzwonek syberyjski (*kampanula sibirica*), aster gawędka (*Aster amellus*), koniczyna długokłosa (*Trifolium Rubens*), roszciska okrągłolistna (*Drosera rotundifolia*), widłak jałowcowaty (*Lycopodium annotinum*), kosaciec żółty (*Iris pseudacorus*).

Użytek ekologiczny „Ochle” obejmuje zespół roślinności torfowiskowej i bagiennej o pow. 2,50 ha znajduje się na terenie Kolonii Ochle.

Winnica

Rezerwat stepowy o pow. 1,54 ha, położony jest na prawym wysokim brzegu Warty, w Wielkiej Wsi, na terenie Gminy Widawa. Obszar ten otrzymał status prawnej ochrony dnia 11 grudnia 1995 r. (M.P. Nr 5, poz. 60).

Ochronie podlega 300-metrowy fragment prawej skarpy doliny rzeki Warty z częściowo naturalnymi wychodniami górnourajskich margli oraz ciekawą roślinnością.

Murawy i zarośla kserotermiczne stanowią najbogatsze skupisko roślinności tego typu w całym województwie łódzkim. Są to m.in. zarośla tarniny z ligustrem pospolitym i berberyssem, kaliną koralową, szakłakiem, kruszyną pospolitą, kilkoma gatunkami róż oraz głogów.

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

Na uwagę zasługują też murawy kserotermiczne o wyglądzie „stepu kwietnego”. Tworzą ją liczne gatunki traw oraz byliny: aster gawędka, czyściec kosmaty, dzwonek syberyjski, dzwonek boloński, głowienka wielkokwiatowa, koniczyna długokłosa, poziomka twardawa, szałwia okrągowa, rutewka mniejsza i inne.

Chrzastawsko–Widawski Obszar Chronionego Krajobrazu

Obszar podlegający ochronie ma powierzchnię 4.194 ha, z czego w Gminie Widawa jest 3.954 ha. Obejmuje on ochroną doliny Widawki i Chrzastawki wraz z przyległymi terenami.

3.3.1. Lokalne zagrożenia środowiskowe

Zanieczyszczenie powietrza

Na obszarze Gminy Widawa nie prowadzi się regularnych badań stanu czystości powietrza. Z analizy przeprowadzonej w ramach raportu WIOŚ można wnosić, że na terenie gminy ogólny stan czystości powietrza jest zadowalający. Lokalne przekroczenia dopuszczalnych norm mogą występować jedynie wzdłuż dróg wojewódzkich, szczególnie w Widawie gdzie drogi te się krzyżują.

Zanieczyszczenie wód

Zanieczyszczenie wód powierzchniowych

Płynące przez Gminę Widawa rzeki nie spełniają norm ze względu na miano Coli (bakterie typu kałowego). Punkty pomiarowo-kontrolne znajduje się w Restarzewie, Rogóźniu i Podgórzu na rzece Widawce.

Zanieczyszczenie wód podziemnych

Poza ujęciem Widawa wodociąg wiejski wszystkie wody w punktach badawczych były wysokiej jakości, nieznacznie zanieczyszczone o naturalnym chemizmie, odpowiadały wodom do celów pitnych i gospodarczych wymagających prostego uzdatniania. Wskaźniki decydujące o klasie czystości dotyczy wodociągu wiejskiego w Widawie: żelazo – 0,817 mg Fe/l, mangan – 0,108 mg Mn/l, elektryczna przew. – 471,0 $\mu S/cm$, barwa -25,0.

Zagrożenie odpadami

Na terenie gminy nie ma składowiska odpadów komunalnych, z czego 1.347 Mg to odpady z gospodarstw domowych i obiektów infrastruktury które mogą być gromadzone w sposób selektywny, 125 Mg to odpady wielkogabarytowe, a 16,7 Mg to odpady niebezpieczne znajdujące się w strumieniu odpadów komunalnych.

Tabela 2. Zbiorcze zestawienie strumienia odpadów komunalnych z terenu Gminy Widawa (Mg).

	Odpady komunalne z	Odpady z działalności	Odpady wielko-	Odpady zielone	Odpady z czyszczenia	Odpady niebezpieczne
--	--------------------	-----------------------	----------------	----------------	----------------------	----------------------

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

	gosp. domowych	gosp.	gabarytowe		ulic i placów	
WIDAWA	970,9	376,6	125,5	41,8	-	16,7

W Gminie Widawa od 2003 roku wdrażana jest selektywna zbiórka odpadów opakowaniowych takich jak szkło bezbarwne, kolorowe, tworzywa sztuczne. Zbiórkę szkła, tworzyw sztucznych prowadzi spółka EKO-REGION Sp. z o.o.

Odpady te odbierane są specjalistycznym taborem samochodowym z pojemników przeznaczonych do gromadzenia poszczególnych rodzajów odpadów a następnie przewożone do Punktu Zbiórki Odpadów Segregowanych i Wielkogabarytowych przy ulicy Przemysłowej 10 w Bełchatowie, gdzie są ręcznie dosortowywane na szkło białe i kolorowe, pet

Tabela 3. Wyposażenie w pojemniki do gromadzenia surowców wtórnych

Wyszczególnienie	Ilość pojemników			Właściciel pojemników
	szkło bezbarwne	szkło kolorowe	tworzywa sztuczne	
WIDAWA	8	8	8	EKO-REGION Sp. z o.o.
			-	
Typ pojemników	dzwonowe	dzwonowe	siatkowe	

Aktualnie na terenie Gminy Widawa zbiórka odpadów organicznych nie jest wdrażana ze względu na wiejski charakter gminy i wykorzystanie odpadów organicznych w gospodarstwach domowych.

Na terenie Gminy Widawa nie jest aktualnie prowadzona zbiórka odpadów wielkogabarytowych.

Hałas

Lokalnymi źródłami hałasu na terenie gminy są jedynie drogi ponadlokalne oraz linia kolejowa.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Jedynym potencjalnym rodzajem nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, jakie mogą wystąpić na terenie gminy, są katastrofy drogowe przy przewożeniu materiałów niebezpiecznych.

3.4. Dziedzictwo kulturowe.

W 1388 król Władysław Jagiełło nadał prawa miejskie Widawie. W latach 1440-1464 wzniesiony został murowany budynek kościoła parafialnego. Na początku XVII w powstała w mieście Akademia Widawska pod patronatem Akademii Krakowskiej. Oprócz kościoła parafialnego miasto miało jeszcze trzy obiekty sakralne: kaplicę – kościółek św. Rocha, kościół pod wezwaniem św. Wojciecha oraz kościół pod wezwaniem św. Ducha. W 1802 r. znaczna część miasta spłonęła wraz zabytkowymi kościołami, ratuszem zabytkowym, akademią. W 1870 r. miasto utraciło prawa miejskie. Po długich dziejach osadnictwa pozostały następujące cenne obiekty: sakralne, obiekty rezydencjalne, obiekty użyteczności publicznej, obiekty przemysłowe.

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

Tab. 4. Zestawienie zabytkowych obiektów na terenie gminy

L.p.	Miejscowość	Obiekt
1	2	3
1	Widawa	zespół klasztorny p.w. Podwyższenia Krzyża Św.
2	Widawa	klasztor, ob. Plebania i muzeum kościelne
3	Widawa	zespół Kościoła parafialnego w Widawie p.w. Św. Marcina i Św. Małgorzaty
4	Zborów	młyn
5	Widawa	kopiec ziemny

Walory antropogeniczne to przede wszystkim zabytki architektury. Szczególnie atrakcyjne są zabytki sakralne: kościoły; Kościół Św. Marcina w Widawie, Kościół Podwyższenia Krzyża Świętego w Widawie, Kaplica św. Rocha na cmentarzu w Widawie, Nagrobek Rektora Akademii Widańskiej Michała Płaczkowskiego. Na terenie gminy jest szereg obiektów wpisanych do ewidencji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków do najciekawszych należą: ogrodzenie i brama wejściowa wokół kościoła Podwyższenia Krzyża Św. w Widawie, kaplica cmentarna na cmentarzu w Widawie, zespół kościoła parafialnego p.w. Jana Chrzciciela w Brzykowie, zespół kościoła parafialnego p.w. Św. Andrzeja w Restarzewie, zespół podworski w Ligocie, piec do wypalania cegieł w Wielkiej Wsi.

Warto zobaczyć młyny dawniej napędzane siłą płynącej wody w miejscowościach: Zborów, Wola Kleszczowa, Sarnów, Chrzastawa.

W trakcie opracowania jest wojewódzka ewidencja zabytków. Wykaz obiektów zabytkowych zestawiono poniżej.

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

Tab. 5. Wykaz obiektów zabytkowych znajdujących się na terenie Gminy Widawa na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Łodzi Delegatura w Sieradzu

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Nr nieruchomości	Okres powstania
1	2	3	4	5
1	Brzyków	zespół kościoła par. p. w. św. Jana Chrzciciela kościół, mur plebania, mur		1860 1929
2		szkoła, ob. dom, drew.		1930
3		budynek poczty, ob. przedszkole		1925
4		dom	10	1929
5		obora	25	1930
6	Chociw	zagroda; dom mur., obora mur.	158	1920
7		zagroda dom drew. – mur, obora mur.	174	1926
8		zespół domu PKP dom mur. bud. gosp. mur.		1927 1930
9		dom drew.	1	1933
10		dom drew.	8a	l.20-XX
11		dom. drew.	18	1946
12		dom drew.	163	1934d
13		dom mur.	(Z. Ochocka)	1926
14		dom. drew.	(M.Łyczakowska)	l.40-XX
15	Chrusty	zagroda; dom drew. stodoła drew. – mur.	37	l. 30 – XX 1936
16		dom mur.	40	1933
17		dom drew.	41	l. 40 – XX
18		dom drew.	45	1935
19		dom drew.	57	1926
20	Chrusty	obora kam.	10	l.20 XX
21		stodoła drew.	51	1936
22	Chrzęstawa	zagroda; dom drew., kom. mur., obora mur., stodoła drew.	43	1925, 1929, 1926
23		dom. drew. – mur.	45	1936
24		zagroda obora glin., stodoła drew.	50	l.20 - XX
25		zagroda dom mur., obora mur.	54	l.20 -XX
26		zagroda; dom drew., dom II. mur	64	1924, l.30 - XX
27		zagroda dom drew., obora kam.	73	1920

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

28		dom. drew.	29	l.30 - XX
29		dom. drew.	31	1905
1.	2.	3.	4.	5.
30		dom. mur.	46	1937
31		dom. drew.	48	1936
32		dom. drew.	69	1925
33		dom. drew.		l.20 - XX
34		stodoła drew.	49	1930
35		stodoła drew.	62	1917
36		stodoła drew.	67	1890
37		młyn drew.		1900
38	Dąbrowa Widawska	zagroda dom drew., obora mur.	23	1927,1924
39		zagroda dom drew., obora mur.	35	1917
40		zagroda dom drew. - mur, stodoła drew.	45	1939
41		zagroda dom drew., obora mur., stodoła drew.	52	1933 - 1938
42		dom drew.	16	1926
43		dom drew.	17	1930
44		dom mur.	opuszczony	l. 20 - XX
45	Dębina	zagroda dom drew., obora mur.	2	1915, l. 30 - XX
46		zagroda dom drew., stodoła drew.	7	l. 20 i 30 - XX
47		zagroda dom drew., stodoła drew.	31	1926
48		dom glin.	35	l. 20 - XX
49	Goryń	kapliczka mur.		30 - XX
50		kapliczka mur. – kam.		1909
51		zagroda dom drew., stodoła drew.	2	l.10 – XX, 1928
52		zagroda obora mur., stodoła drew.	11	1927 - 1926
53		zagroda obora mur.	16	1919

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

1.	2.	3.	4.	5.
54	Goryń	dom drew.	1	1922
55		dom mur.	3	1935
56		dom mur.	6	l. 30 – XX
57		dom mur.	13	l. 30 – XX
58		dom drew.	22	1925
59		dom drew.	28	1936
60		dom drew.	30	1930
61		obora mur.	15	1930
62		stodoła drew.	17	1938
63		stodoła drew.	21	l. 20 XX
64	Górki Grabiańskie	zagroda dom mur., obora mur., stodoła drew.	36	1925, 1927
65		zagroda dom mur., obora mur.- kam.	40	1934, 1920
66		zagroda dom mur., stodoła drew.	54	1936
67		dom drew. – mur.	5	1936
68		dom drew.	7	1926
69		dom z oborą mur.	12a	1936
70		dom drew.	59	1926
71	Górki Kolonia	zagroda dom mur., obora mur.- kam., chlew. mur.	60	1918, l. 20 - XX
72		dom drew.	96	1917
73	Grabówie	kapliczka mur.		1937
74		zagroda dom z oborą drew., stodoła drew	13	1925
75		dom drew.	8	1939
76		dom drew.	13a	1923
77		dom z oborą mur. – drew.	22	l. 30 - XX
78		dom mur.	31	1923
79		dom drew.	40	1936
80		dom drew.	42	1938
81		dom mur.	48	1940
82		dom z oborą mur.	54	1932
83		dom drew.	38	1938
84		stodoła drew.	52	1938
85	Izydorów	dom drew.	3	1936
86	Józefów	zagroda dom drew., obora mur., chlew mur., stodoła drew.	29	1924, 1934, 1938, 1936
87		zagroda dom mur., obora mur	52	1937, 1928
88		zagroda dom drew., obora mur., stodoła drew.	53	1939 - 1940
89		dom mur.	5	l. 30 - XX

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

1	2	3	4	5
90	Józefów	dom drew.	31	1930
91		dom mur.	34	1932
92		dom drew.	52a	1922
93		dom mur.	54	l.20 – XX
94		dom drew.	59	1926
95		dom mur.	61	1929
96		dom mur.	opuszczony	1930
97		Kąty	dom mur.	8
98	dom drew.		9	l.30 – XX
99	dom drew.		10	1928
100	dom drew.		11	1942
101	dom drew.		12	1936
102	dom drew.		23	1926
103	dom drew.		32	1910
104	dom drew.		opuszczony	l.25 – XX
105	Kłęcz	zagroda obora mur., stodoła drew.	10	1946, 1936
106	Kocina	szkoła ob. dom drew.	opuszczony	1930
107		zagroda dom mur. – kam., obora mur. – kam., chlew mur. – kam. wap.,	21	1925, l. 30 - XX
108		dom mur.	2	1924
109		dom drew.	3	1930
110		dom drew.	5	1924
111		dom drew.	36	1932
112	Korzeń	dom mur.	1	1936
113		stodoła drew.	5	1938
114		stodoła drew.	6	1926
115	Las Zawadzki	dom drew.	16	1938
116		dom drew.	23	1936
117		dom mur.	28	1937
118		dom drew.	40	1930
119		dom z oborą mur.	45	1938
120	Ligota	kapliczka p.w. św. Jana Nepomucena – mur.		l.30 - XX
121		zespół dworski dwór drew., oficyna mur., obora mur., obora magazyn mur., obora ob. magazyn mur. Park		l.20 - XX
122		dom mur.	8	l.20 - XX
123		dom drew.	8a	1920
124		dom mur.	10	1930
125		dom z oborą drew. – mur.	11	1927

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

1	2	3	4	5
126	Ligota	dom mur.	12	1926
127		dom dREW – mur.	13	1920
128		dom dREW.	15	1910
129		dom dREW.	16	1900
130		obora w zagrodzie	10a	l. 20 - XX
131	Lucjanów	szkoła ob. dom mur.		l. 40 - XX
132		zagroda dom mur., obora mur., stodoła dREW.	55	l. 30 – XX l. 40 - XX
133		stodoła dREW.	51	1932
134		stodoła dREW.	58	1928
135		stodoła dREW.	60	1935
136	Łazów	dom dREW.	12	1890
137		dom mur.	17	l. 30 - XX
138	Ochle	szkoła ob. kaplica p.w. Niepokalanego Poczęcia NMP dREW.		l. 30 - XX
139		zagroda: dom dREW., obora mur., stodoła dREW.	3	1932-1938
140		zagroda dom dREW., obora mur., stodoła dREW.	44	1938 - 1941
141		zagroda dom dREW., obora mur., stodoła dREW.	67	1924-1927
142		dom dREW.	32	1938
143		dom dREW.	35	1924
144		dom dREW.	56	l. 30 - XX
145		dom mur.	60	l. 30 - XX
146		dom mur.	-	l. 30 - XX
147		Osieczno	kapliczka p.w. św. Jana mur.	
148	zagroda dom dREW., stodoła dREW.		9	1924, l. 30 - XX
149	zagroda dom mur., stodoła dREW.		31	1928
150	Patoki	kapliczka p.w. Matki Boskiej Częstochowskiej mur.		1936
151		budynek szkoły dREW.		1924
152		budynek szkoły mur. (Remiza)		l. 30 – XX, l. 50 – XX
153		zagroda: dom mur., stodoła dREW.	33	l. 30 - XX
154		dom mur.	15	1930
155		dom mur.	20	1928
156		dom mur.	98	1918
157		dom dREW.	20	1925

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

1	2	3	4	5
158	Restarzew Cmentarny	zespół kościoła par. p.w. św. Andrzeja kościół mur., plebania mur., obórka mur.		1913, 1904, 1920
159		szkoła ob. dom mur.	9	1916
160		zagroda stodoła drew.	36	l. 30 - XX
161		dom drew.	43	1935
162		dom drew.	48	l. 30 - XX
163		bud. gosp.	5	1920
164	Restarzew Środkowy	zagroda dom drew., obora mur.	57	k. XIX, l.25 - XX
165		dom drew.	5	1932
166		dom drew.	13	1900
167		dom drew.	18	l. 30 - XX
168		dom drew.	23	1938
169		dom drew.	26	1933
170		dom drew.	33	1936
171		dom drew.	36	1934
172		dom drew.	41	1929
173		dom mur.	61	l. 30 - XX
174		dom drew.	64	1917
175	dom drew.	(L. Stępnik)	l. 20 - XX	
176	Rogóżno	dom drew.	19	1924
177		dom mur.	23	1936
178	Ruda	zagroda: dom drew., stodoła drew.	45	1900, 1937
179		zagroda dom drew., stodoła drew.	53	l. 30 - XX
180		zagroda dom drew., stodoła drew.	55	1915, 1920
181		dom drew.	2	1924
182		dom drew.	19	1915
183		dom glin.	24	l. 20 - XX
184		dom drew.	40	1933
185		dom drew.	41	l. 30 - XX
186		dom drew.	42	1927
187	Sarnów	kaplica podworska mur.		XIX, XX
188		dom młynarza drew.		1948
189		dom mur.	8	1937
190		dom drew.	11	1922

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

1	2	3	4	5
191	Sewerynów	zagroda: dom mur., stodoła drew.	19	1927
192		dom drew.	1	1936
193		dom drew.	9	1935
194		dom mur.	13	1934
195		dom drew.	18	l. 30 - XX
196	Siemiechów	zagroda: dom drew., stodoła drew.	18	l. 20- XX, 30 - XX
197		dom drew.	15	1924
198		dom mur.	21	1928
199		dom mur.	24	1930
200		dom mur.	24a	1925
201		dom drew – mur.	44	l. 30 - XX
202		dom mur. – drew.	13	l. 20 - XX
203	Świerczów	zagroda: dom drew., stodoła drew., obora mur.	1	1912 l. 40 - XX
204		zagroda: dom drew., stodoła drew.	3	1920 l. 40 - XX
205		zagroda: dom drew., obora mur.	17	l. 20 – XX 1933
206		dom mur.	5	1938
207		dom drew.	19	1930
208		dom mur.	21	1936
209		dom drew.	31	1926
210		dom drew.	56	1937
211		dom drew.	57	1932
212		obora mur.	6	l. 30 – XX
213		obora mur.	22	l. 20 – XX
214	Widawa	synagoga	ul. Sieradzka 2	XIX/XX
215		dom mur.	ul. Buźnicza 1	1928
216	ul. Kieleczygło - wska	dom drew.	7	l. 20 – XX
217		dom drew.	8	l. 25 – XX
218		dom drew.	20	l. 30 – XX
219		dom drew.	30	1925
220	ul. Kopiec	zagroda: dom drew.	4	1937
221		dom mur.	2	1917
222		dom drew.	7	l. 30 – XX
223	ul. 9-go Maja	dom drew.	2	1920

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

1	2	3	4	5
224	ul. 9-go Maja	dom mur.	3	1934
225		dom drew.	4	1920
226	ul. Mickiewicza	zagroda: dom drew., szopa drew., stodoła drew.	5	1917 l. 20 – XX
227		dom mur.	3	l. 20 – XX
228		dom mur.	4	1927
229		dom drew.	10	l. 30 – XX
230	ul. Nowomiejska	zagroda: dom drew., stodoła drew.	2	1925 l. 30 – XX
231	Rynek im. T. Kościuszki	dom mur.	1	l. 30 – XX
232		dom mur.	(L. Lewandowicz)	l. 20 – XX
233	Nowy Rynek	dom mur.	1	l. 30 – XX
234		dom drew.	7	1939
235		dom mur.	11	1925
236		dom drew. – mur.	33	1925
237	Stary Rynek	dom mur.	1	1928
238		dom drew.	2	l. 30 – XX
239		dom drew.	6	1926
240		dom mur.	7	l. 30 – XX
241		dom drew.	10	l. 30 – XX
242		dom drew.	12	1920
243	Oliwna Góra	dom drew.	4	1932
244	ul. Piłsudskiego	dom drew.	1	1930
245		dom drew.	2	1930
246		dom mur.	5	1934
247	ul. . Polna	dom drew.	2	1925
248		dom mur.	4	1918
249	ul. Pomorska	dom drew.	12	1924
250	ul. Poniatowskiego	dom mur.	6	1927
251	ul. Św. Rocha	zagroda: dom drew., stodoła drew.	31	1918, 1936
252		dom drew.	6	1916
253		dom drew.	8	1924
254		dom mur.	9	l. 30 – XX
255		dom mur.	10	l. 30 – XX
256		dom drew.	11	l. 30 – XX

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

1	2	3	4	5
257	ul. Św. Rocha	dom drew.	15	1920
258		dom drew. – mur.	20	1939
259		dom mur.	24	l. 30 – XX
260		dom drew.	26	1918
261		dom drew.	28	l. 20 – XX
262		dom drew.	36	1948
263		Dom drew.	-	l. 20 – XX
264	ul. Sieradzka	zagroda: dom drew., stodoła drew. – mur.	39	1920
265		dom drew.	12	1932
266		dom drew.	29	l. 30 – XX
267		dom drew. – mur.	31	1935
268		dom mur.	33	l. 30 – XX
269		dom drew.	-	1927
270	Wielka Wieś	kapliczka mur.		1938
271		dwór ob. dom mur.		XIX/XX
272		wapiennik mur.		l. 30 – XX
273		zagroda: dom drew., obora mur.	6	l. 30 – XX
274		zagroda: dom mur., obora mur.	14	l. 30 – XX
275		zagroda: dom drew., obora mur.	18	1925, 1930
276		zagroda: dom drew., stodoła drew..	21	1940, 1938
277		dom drew.	9	1936
278		dom mur.	11	1940
279		dom drew.	13	1930
280		dom mur.	22	l. 20 – XX
281		dom z oborą mur. – kam.	36	l. 30 – XX
282		dom drew.	40	1934
283		dom mur.	(opuszczony)	l. 30 – XX
284	Wincentów	zagroda dom drew., b. gosp. mur	1	1937, 1925
285		zagroda dom mur., obora mur., stodoła drew.	6	1932, 1934
286		dom mur.	8	1938
287	Witoldów	zagroda: dom mur., obora mur.	3a	l. 30 – XX
288		dom mur.	11	l. 30 – XX

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

1	2	3	4	5
289	Wola Kleszczowa	zagroda Młynarska dom mur., obora mur. – kam., młyn drew.		1920, 1919
290		dom drew.	7	1934
291		dom mur.	16	1945
292		dom drew.	20	l. 30 – XX
293	Zawady	zagroda: dom drew., stodoła drew.	45	1925, 1938
294		dom mur.	7	l. 40 – XX
295		dom drew.	13	1925
296		dom drew.	14	l. 30 – XX
297		dom drew.	21	1926
298		dom mur.	24	1933
299		dom drew.	28	l. 30 – XX
300		dom mur.	33	1927
301		dom	43	1948
302		dom drew.	56	1938
303		dom drew	76	1934
304		obora mur.	70	l. 40 – XX
305		stodoła drew.	17	l. 30 – XX
306		stodoła z oborą drew. – mur.	64	l. 30 – XX
307	Zborów	zagroda: obora kam.	60	l. 20 – XX
308		zagroda: dom drew., obora mur.	61	1934,
309		dom mur.	26	1925
310		dom drew.	27	1938
311		dom mur.	28	1928
312		dom drew.	29	l. 30 – XX
313		dom drew.	41	l. 30 – XX
314		dom drew.	59	1942
315		dom drew.	69	1922
316		dom drew.	81	1900
317		dom drew.	82	1914
318		dom mur.	196	1937
319		obora kam.	68	l. 30 – XX
320		młyn wodno – elektryczny drew.		1917

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

1	2	3	4	5
321	Kolonia Zawady	zespół dworca pkp: dworzec mur. wieża ciśnień, magazyn mur., szalet mur.		1927
322		zespół domu pkp: dom mur. kom. mur.		1927
323		zespół domu pkp: dom mur. składzik drew.		1927, 1930
324		zespół domu pkp: dom mur., kom. mur.		l. 20 – XX 1927
325		zagroda: dom mur., stodoła drew.	7	l. 30 – XX 1930
326		dom mur.	PKP	1930
327		zagroda: dom drew. – mur., obora mur., stodoła drew.	19	l. 40 – XX l. 20 – XX l. 30 – XX
328		dom drew.	17	1924
329		dom drew.	27	1928
330		dom drew.	32	1910
331		dom mur.	38	1933
332		dom drew.	95	1928
333		dom drew.	(opuszczony)	1926

3.5. Zagospodarowanie przestrzenne

3.5.1. Uwarunkowania dotyczące komunikacji

Stan systemu komunikacji.

Przez teren gminy przebiegają dwie drogi wojewódzkie nr 481 relacji Łask – Wieluń, oraz nr 480 relacji Sieradz – Szczerców. Na terenie gminy znajduje się szereg dróg powiatowych o numerach i relacjach:

- nr 37289 relacji Zduńska Wola – Widawa,
- nr 37302 relacji Siedlce – Korczyska,
- nr 37423 relacji Dębina - Dąbrowa Widawska,
- nr 37430 relacji Rogóżno – Patoki,
- nr 37431 relacji Rogóżno – Jastrząb,
- nr 37432 relacji Chociw – Chrzastawa – Kolonia Szczercowska,
- 37433 relacji stacja kolejowa Chociw Łaski – Zawady (droga powiatowa nr 37434),
- nr 37435 relacji Widawa – Zborów – Ochle – Wola Wiązowa,
- nr 37436 relacji Zabłocie Kolonia – Wrońsko – Konopnica,
- nr 37437 relacji Ochle – Kamyk – Konopnica.

Dobre powiązania zewnętrzne, to element sprzyjający wszechstronnemu rozwojowi gminy.

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

Transport osób i towarów wewnątrz gminy zapewniają przede wszystkim drogi gminne, drogi śródpolne, wewnętrzne dojazdowe. Łączna długość dróg gminnych i dojazdowych na dzień 31 grudnia 2003 r. wynosi 173,3 km w tym 92,31 km dróg utwardzonych.

Tab.6. Wykaz dróg gminnych

Lp.	Numer drogi	Nazwa drogi –przebieg
1	103001E	Świerczów – Widawa
2	103002E	Widawa ul. Słowackiego, ul. Kuziówek
3	103003E	Wielka Wieś – Brzyków
4	103004E	Kol. Zabłocie – Zabłocie
5	103005E	Widawa –Zawady – Chrusty
6	103006E	Zborów – Kolonia Chrusty – Wincentów – Józefów – Sarnów – gr. Gm. Rusiec
7	103007E	Grabówie – Kolonia Ochle
8	103008E	Kolonia Ochle – Kurówek Ochelski – gr. Gm. Rusiec
9	103009E	Zawady - Wincentów
10	1030010E	Las Zawadzki - Chociw
11	1030011E	Wincentów – gr. Gm. Rusiec
12	1030012E	Kłęcz – Sarnów – gr. Gm. Rusiec
13	1030013E	Rogózno – Kol. Rogózno
14	1030014E	Kolonia Zawady – Ruda – Chrzastawa – gr. gm. Szczerców
15	1030015E	Wola Kleszczowa - Witoldów
16	1030016E	Kolonia Wola Kleszczowa – Kąty – gr. gm. Konopnica
17	1030017E	Goryń – Restarzew Środkowy – gr. gm. Szczerców
18	103058E	Podule – gr. Gm. Sędziejowice – Górki Grabińskie
19	103064E	gr. gm. Sędziejowice - Patoki
20	103065E	gr. gm. Sędziejowice – Józefów Widawski – gr. gm. Zelów
21	114208E	gr. gm. Burzenin – Wielka Wieś – Dabrowa Widawska
22	114214E	gr. gm. Burzenin – Wielka Wieś – Siemiechów – gr. gm. Konopnica
23	119005E	gr. gm. Zapolice – Korzeń – gr. gm. Burzenin

Poprzez Gminę Widawa, w układzie przebiega linia kolejowa relacji Śląsk-Zduńska Wola Bydgoszcz –Wybrzeże (Gdynia, Gdańsk) ze stacją na terenie gminy w miejscowości Chociw. Jest to linia magistralna o znaczeniu państwowym zbudowana w 1933 r. Magistrala ta Chorzów - Herby Nowe-Tczew-Porty ma duże znaczenie ze względu na transport materiałów i osób ze Śląska do Polski centralnej i na Wybrzeże Gdańskie.

3.5.2. Infrastruktura sanitarna

Zaopatrzenie w wodę

Gmina Widawa posiada czynną sieć rozdzielczą bez przyłączy równą 130,8 km (dane uzyskane z referatu gospodarki komunalnej UG w Widawie za rok 2003), długość połączenia do budynków to 51,1 km, sieć wykonana jest w większości z rur PCV i PE, istnieją jednak odcinki

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

wybudowane z rur azbestowo – cementowych. Ocenia się, że do sieci wodociągowej przyłączonych jest ok. 1.822 budynków mieszkalnych i do 1.955 mieszkań w tych budynkach, co stanowi 66 % zwodociągowania gminy.

Kanalizacja

Gmina Widawa jest skanalizowana w 11 %. Łączna długość kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy wynosi 10,8 km. Miejscowości skanalizowane to Widawa oraz Ligota o długości czynnej sieci sanitarnej 1,3 km.

Ścieki bytowo – gospodarcze z budynków indywidualnych odprowadzane są do zbiorników bezodpływowych, a następnie powinny być wywożone przez samochody asenizacyjne do punktu zlewowego ścieków sanitarnych przy istniejących oczyszczalniach ścieków.

Oczyszczalnie ścieków

Na terenie gminy znajdują się 4 oczyszczalnie ścieków: oczyszczalnie mechaniczno – biologiczne na terenie zakładów produkcyjnych „Baxter Terpol” w Chociwiu oraz „Kawiks” w Patokach oraz dwie oczyszczalnie gminne.

Oczyszczalnia ścieków w Widawie typ CMM-500 docelowo dla mieszkańców Widawy, Podgórze, Świerczowa $Q_{\max}/d = 399 \text{ m}^3/d$, stopień redukcji CHZT – 94,3 %, BZT 5 – 98,3 % zawiesina 94,9 %, azot ogólny 77,5 %, fosfor ogólny 71,1%. Oczyszczalnia typu CMM-500 pracuje w oparciu o technologię dwufazowego osadu czynnego: denitryfikacji-nitryfikacji. Jest to oczyszczalnia mechaniczno – biologiczna o wysokim stopniu redukcji biogenów. Skratki i ustabilizowany osad nadmierny jest odwadniany na prasie mechanicznej i odbierany przez firmę Eko-Region Bełchatów. Oczyszczalnia przyjmuje ścieki dowożone przez służby gminne z terenu Gminy. Oczyszczalnia przyjmuje również osad nadmierny z oczyszczalni kontenerowej w Ligocie.

Druga oczyszczalnia zlokalizowana jest w Ligocie jest to oczyszczalnia typu CMM-20 (kontenerowa) dla miejscowości Ligota $Q_{\max}/d 28,8 \text{ m}^3/d$, $Q_{\text{aktualne}} = 8 \text{ m}^3/d$. Stopień redukcji BZT5 wynosi 92,5 %, zawiesina organiczna 81,5%, azot ogólny -50 %, fosfor ogólny – 65 %. Oczyszczalnia typu CMM-20 pracuje w oparciu o technologię dwufazowego osadu czynnego denitryfikacja i nitryfikacja. Jest to oczyszczalnia mechaniczno – biologiczna o wysokim stopniu redukcji biogenów. Skratki oraz osad nadmierny przewożone są na oczyszczalnię ścieków w Widawie.

Gazyfikacja

Na terenie Gminy Widawa brak jest sieci gazu ziemnego. Mieszkańcy w szerokim zakresie stosują gaz butlowy – propan-butan. Docelowo planuje się doprowadzenie gazu ziemnego.

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

Zaopatrzenie w ciepło

W Gminie Widawa brak jest centralnej kotłowni zaopatrującej w ciepło. W zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej kotłownie węglowe są stopniowo zamieniane na paliwa ekologiczne (olej, gaz).

3.5.3. Elektroenergetyka

Podstawowymi źródłami zaopatrzenia gminy w energię elektryczną są stacje zasilające 110/15 kV „Rusiec” w Ruścu i „Kozuby” w gminie Sędziejowice. Przesyłanie i dystrybucja tej energii na obszarze gminy odbywa się z ww. stacji 110/15 kV siecią rozdzielczą średniego napięcia 15 kV, która pracuje w układzie magistralnych i odgałęźnych linii napowietrznych z lokalnymi stacjami transformatorowo – rozdzielczymi 15/0,4/0,23 kV, usytuowanymi w poszczególnych miejscowościach. Ze stacji tych energia elektryczna doprowadzana jest do poszczególnych użytkowników, miejscowymi liniami rozdzielczymi niskiego napięcia 0,4/0,23 kV. Operatorem całego układu sieci elektroenergetycznej jest Zakład Energetyczny Łódź –Teren S.A. z siedzibą w Wieluniu.

Przez teren gminy przebiega elektroenergetyczna linia wysokiego napięcia 110 kV relacji Zduńska Wola –Kozuby –Rusiec – Trębaczew.

3.5.4. Identyfikacja problemów

Problemy przyrodnicze i ekologiczne:

- ◆ konieczność zachowania walorów środowiska przyrodniczego oraz przestrzegania obowiązujących przepisów w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego,
- ◆ niezadowalający stan czystości wód rzek Widawki, Niecieczy, zanieczyszczenie wód (nie odpowiadają normom ze względu na miano Coli (bakterie typu kałowego).

Problemy środowiska kulturowego:

- ◆ zły stan techniczny większości obiektów kulturowych i brak inwestorów dla atrakcyjnego zabudowania części obiektów zabytkowych położonych na terenie gminy,
- ◆ zagrożenie niekorzystnymi przekształceniami funkcjonujących obiektów kulturowych i ich otoczenia w przypadku konieczności modernizacji czy podniesienia standardu funkcjonalnego i technicznego.

Problemy związane z infrastrukturą techniczną:

- ◆ główny problem gminy to zły stan techniczny dróg, drogi gminne to drogi często nieutwardzone, słabo wyposażone w infrastrukturę, brak ciągów pieszych,
- ◆ obniżający się poziom wód w studniach, brak sieci wodociągowych, część sieci wykonana z rur azbestowo – cementowych,
- ◆ gmina nie ma rozwiniętej sieci kanalizacyjnej, należy dążyć do realizacji koncepcji kanalizacji gminy, bądź budowy przydomowych oczyszczalni ścieków ,
- ◆ rekultywacja składowiska odpadów w Chrustach.

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

Do okresu perspektywicznego należy:

- ◆ dążyć do wyposażenia sieci dróg gminnych w nawierzchnię twardą ulepszoną (będzie to zależeć od możliwości finansowych), na okres przejściowy (etapowy) można przyjąć wyposażenie tych dróg w nawierzchnię gruntową ulepszoną (żwir, tłuczeń), która mogłaby stanowić podbudowę do późniejszego położenia nawierzchni twardej ulepszonej, wyjątek stanowią drogi obsługujące tereny leśne tam należy dopuścić co najwyżej nawierzchnię gruntową ulepszoną,
- ◆ stworzyć możliwości do poszerzenia pasów drogowych do szerokości normatywnych,
- ◆ w miarę rozwoju sieci drogowej, wyposażonej w nawierzchnię twardą ulepszoną rozbudowywać sieć uzasadnionych ekonomicznie połączeń autobusowych,
- ◆ dążyć do rozwoju sieci niewielkich obiektów obsługi technicznej pojazdów, zdolnych w sumie do obsługi kompleksowej,
- ◆ dążyć do powstania ciągów pieszych głównie przy drogach wojewódzkich i powiatowych,
- ◆ wybudować obwodnicę Widawy w ciągu drogi wojewódzkiej 481,
- ◆ dążyć do budowy małych zbiorników retencyjnych i stopni wodnych w ramach tzw. "małej retencji",
- ◆ rozważyć budowę nowych i modernizacja istniejących oczyszczalni ścieków,
- ◆ zorganizować i wdrażać systemy selektywnej zbiórki odpadów i recyklingu obejmując teren całej gminy,
- ◆ doprowadzić do zwodociągowania terenu całej gminy,
- ◆ rozbudować znacznie sieć kanalizacyjną,
- ◆ modernizować i dążyć do powstania nowych ujęć wody.

3.6. Gospodarka

3.6.1. Struktura podstawowych branż na terenie gminy, główni pracodawcy

Na terenie gminy w roku 2002 i roku 2003 ogólna liczba podmiotów gospodarczych wynosiła 351 (dane z ewidencji działalności gospodarczej UG w Widawie)

Ze względu na rodzaj prowadzonej działalności ilość podmiotów przedstawia się następująco: usługi i handel stanowią 286 zarejestrowanych podmiotów natomiast działalność produkcyjna wykonuje 65 podmiotów gospodarczych.

Z porównania struktury zatrudnienia mieszkańców Gminy Widawa z liczbą podmiotów gospodarczych funkcjonujących na terenie Gminy Widawa wynika, że większość działających podmiotów gospodarczych to zakłady małe zatrudniające niewiele osób (głównie 1-20). Najwięcej podmiotów gospodarczych dotyczy działalności handlowej, zakłady produkcyjne natomiast należą do największych pod względem zatrudnienia.

Znaczące zakłady produkcyjne w Gminie Widawa:

- ◆ **„Baxter – Terpol” Sp. z o.o.** Zakład Produkcji Płynów Infuzyjnych w Chociwiu zatrudnia ok. 150 osób,
- ◆ **Polbox** – Łódź, (fabryka tektury falistej i opakowań w miejscowości Rogoźno, zatrudniająca ok. 100 osób),
- ◆ **„Candela” Sp. z o.o.** Frąckiewicz Waclaw – produkcja zniczy i wieszaków w Goryniu,
- ◆ **Zakład Stolarstwa Budowlanej „Sylwan”** – stolarstwo, przetwórstwo tworzyw sztucznych w Chociwiu,
- ◆ **„Eko – Farb” Sp. z o.o.** – produkcja farb i lakierów w Chociwiu,
- ◆ **Szaflik Waclaw – masarnia, ubojnia oraz handel** w Widawie,
- ◆ **Tadeusz Siciński i spółka** – rzeźnictwo, masarnia, wędliniarstwo w Widawie,
- ◆ **Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe „Kawiks”** Karol Chachulski, Wincenty Chachulski Spółka jawna; masarnia, ubojnia, handel w Patokach,

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

- ◆ **Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Przewozowe Michalak Waclaw** – piekarnia, cukiernia, handel w Widawie,

Najbardziej znane firmy usługowo – handlowe w Gminie Widawa:

- ◆ **Przedsiębiorstwo Handlowe „Daniel”** – handel materiałami budowlanymi, chemicznymi, opalem w Widawie,
- ◆ **Firma Handlowo-Usługowa „Atena”** – materiały budowlane, skład opału w Widawie,
- ◆ **Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Transportowe – „Aga”**- stacja paliw, transport w Widawie,
- ◆ **P.U.H. Utensylia Pogrzebowe** – Mosińska Anna, Mosińska Jadwiga, Mosiński Andrzej – w Woli Kleszczowej,
- ◆ **Zakład Krawiecki Kopytnik Włodzimierz** – krawiectwo, handel w Widawie,
- ◆ **P.P.H.U Modex** Elżbieta i Jerzy Ornafeł – krawiectwo w Rogóźnie,
- ◆ **„Drut Plast”** Ireneusz Płóciennik – produkcja wyrobów z drutu, siatki ogrodzeniowej – w Widawie,
- ◆ **H.B.M. Zakład wielobranżowy** Lewandowicz Wiktor – wytwarzanie wyrobów z drutu, ogrodzeń w Widawie.

Liczba podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze Regon w 2002 r. wynosiła ogółem 471, z czego sektor publiczny stanowiło 11 podmiotów, sektor prywatny 460 podmiotów, w okresie ostatnich 5 lat nastąpił wzrost ogółem o 53 podmioty gospodarcze.

Duża różnorodność działających podmiotów gospodarczych pozwala na funkcjonowanie różnych branż, które znajdują największy popyt na rynku i są opłacalne. Należy stwierdzić, że charakter prowadzonej działalności gospodarczej: produkcja i handel oraz duża liczba działających podmiotów gospodarczych to pozytywne przesłanki dla rozwoju życia gospodarczego gminy.

Liczba działających podmiotów gospodarczych określonych branż świadczy o handlowo – usługowym charakterze gminy z dużym udziałem działalności produkcyjnej.

3.6.2. Rolnictwo

Struktura użytkowania gruntów to jeden z podstawowych czynników warunkujących rozwój rolnictwa. Struktura użytkowania gruntów w Gminie Widawa w ciągu ostatnich lat nie ulega zmianie, użytki rolne stanowią ok. 63 % ogólnej powierzchni gminy. Grunty orne w 58 % wykorzystywane są pod zasiewy zbóż podstawowych (pszenica i żyto), ok. 6 % gruntów ornych wykorzystywane jest pod uprawę ziemniaków. Możliwość intensyfikacji produkcji roślinnej w głównej mierze określają warunki glebowe, które w Gminie Widawa charakteryzują się znacznym zróżnicowaniem. Najwięcej jest gleb najsłabszych: V i VI klasy bonitacyjnej, zajmują one ponad 63 %. Gleby średnie klas IV a i IV b zajmują ok. 25 %, a najlepsze podlegające ochronie, klasy II i III 12 %. W związku z tym w strukturze przydatności rolniczej gleb największy udział zajmują kompleksy słabe nadające się do upraw mniej wymagających, do których należy żyto i ziemniaki.

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

Tab. 7. Charakterystyka gospodarstw rolnych w Gminie Widawa

GRUPY OBSZAROWE UŻYTKÓW ROLNYCH	Liczba gospodarstw	Powierzchnia w ha		
		ogólna	użytków rolnych	Lasów i gruntów leśnych
OGÓLEM				
OGÓLEM.....	1653	13154,30	11181,20	1468,99
do 1 ha.....	274	151,06	103,59	11,93
1 - 5.....	551	1987,20	1569,67	294,46
5 - 10.....	488	4217,18	3481,66	572,40
10 - 15.....	192	2715,71	2311,44	316,71
15 ha i więcej.....	148	4083,15	3714,84	273,49
w tym GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE				
OGÓLEM.....	1653	13154,30	11181,20	1468,99
do 1 ha.....	274	151,06	103,59	11,93
1 - 5.....	551	1987,20	1569,67	294,46
5 - 10.....	488	4217,18	3481,66	572,40
10 - 15.....	192	2715,71	2311,44	316,71
15 ha i więcej.....	148	4083,15	3714,84	273,49

Tab. 8. Powierzchnia zasiewów głównych ziemiopłodów

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem		W tym gospodarstwa indywidualne	
	w ha	w odsetkach	w ha	w odsetkach
OGÓLEM	6492,44	100,0	6492,14	100,0
Zboża ogółem ¹	5244,27	80,8	5243,97	80,8
w tym zboża podstawowe				
z mieszankami zbożowymi	5071,31	78,1	5071,31	78,1
Strączkowe jadalne na ziarno	0,69	0,0	0,69	0,0
Ziemniaki	623,75	9,6	623,75	9,6
Przemysłowe	48,27	0,7	48,27	0,7
w tym:				
buraki cukrowe	44,07	0,7	44,07	0,7
rzepak i rzepik	4,10	0,1	4,10	0,1
Pastewne ²	489,29	7,5	489,29	7,5
Pozostałe	86,17	1,3	86,17	1,3
w tym warzywa	19,71	0,3	19,71	0,3

1) Zboża ogółem łącznie z kukurydzą na ziarno. 2) Łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi.

Tab. 9. Powierzchnia zasiewów zbóż podstawowych

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem		W tym gospodarstwa indywidualne	
	w ha	w odsetkach	w ha	w odsetkach
OGÓŁEM	3992,82	100,0	3992,82	100,0
Pszenica	726,42	18,2	726,42	18,2
Żyto	2247,81	56,3	2247,81	56,3
Jęczmień	180,47	4,5	180,47	4,5
Owies	403,59	10,1	403,59	10,1
Pszenżyto	434,53	10,9	434,53	10,9

W hodowli zwierząt dominuje bydło, trzoda chlewna oraz owce.

Tab. 10. Ilość zwierząt w gospodarstwach na terenie Gminy Widawa

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W tym gospodarstwa indywidualne
	w sztukach	
Bydło	5921	5921
w tym krowy	3228	3228
w tym krowy mleczne	3220	3220
Trzoda chlewna	6157	6157
w tym lochy	633	633
Owce	1591	1591
w tym maciorki 1-roczone i starsze	500	500
Kozy	210	210
w tym samice 1-roczone i starsze	97	97
Konie	115	115
w tym konie 3-letnie i starsze	93	93
Króliki (samice)	1166	1166
Pozostałe zwierzęta futerkowe (samice)	88	88
Pnie pszczele	529	529
Drób ogółem	50527	50527
w tym drób kurzy	37541	37541
Obsada zwierząt gospodarskich w sztukach dużych na 100 ha użytków rolnych	51	51

Średnia wielkość gospodarstwa rolnego wynosi 7,51 ha i wykazuje tendencję wzrostową.

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

Korzystne położenie – przyrodnicze, w parku krajobrazowym i osadniczo – komunikacyjne – w zasięgu oddziaływania ośrodków miejskich stwarza duże możliwości dla produkcji rolnej, jej różnorodności, intensywności i zbytu. Położenie gminy w ciekawym przyrodniczo regionie stwarza szanse dla rozwoju nowej funkcji jaką jest agroturystyka.

3.6.3. Identyfikacja problemów

Problemy natury gospodarczej dotyczące Gminy Widawa to:

- ◆ słabo rozwinięta infrastruktura techniczna – brak kanalizacji i sieci gazowej,
- ◆ niedostatecznie rozbudowany i zmodernizowany układ komunikacyjny,
- ◆ brak zainteresowania inwestorów zewnętrznych,
- ◆ brak terenów uzbrojonych, zarezerwowanych pod budowę zakładów,
- ◆ brak bazy turystycznej uniemożliwia rozwój turystyki,
- ◆ mała ilość większych zakładów pracy.

W celu szybszego rozwoju gminy należy dążyć do przeobrażenia struktury gospodarczej gminy poprzez modernizację i restrukturyzację rolnictwa. Tempo przemian rolnictwa jest uzależnione głównie od wzrostu zatrudnienia pozarolniczego. Przemiany w rolnictwie muszą się wiązać z dopływem kapitału. Dużych nakładów wymaga modernizacja i powstawanie urządzeń infrastruktury technicznej zwłaszcza w zakresie kanalizacji, oczyszczalni ścieków. Współzależnym z rolnictwem ogniwem rozwoju wielofunkcyjności obszarów wiejskich powinna być gospodarka leśna oraz turystyczna. Należy umożliwić rozwój usług na terenie gminy, w szczególności na rozwój turystyki i agroturystyki.

Istotnym aspektem jest stworzenie warunków, które umożliwiłyby inwestowanie na terenie Gminy Widawa. Należy zwrócić uwagę na przeznaczenie terenów pod inwestycje, ich uzbrojenie oraz poprawić jakość dróg lokalnych.

3.7. Strefa społeczna

Jednym z podstawowych i znaczących czynników warunkujących rozwój gminy oraz charakteryzujących jej atrakcyjność i możliwości rozwojowe są jej mieszkańcy. Gmina Widawa z liczbą ludności 8.246 osób w 2002 r. jest największą gminą w powiecie łaskim. Mieszkańcy gminy stanowią 15,8 % ludności całego powiatu łaskiego. Średnia gęstość zaludnienia w gminie wynosi 47 osób/km² i jest znacznie mniejsza niż w powiecie łaskim 84 osoby/ km² i województwie łódzkim 143 osoby/km²

3.7.1. Sytuacja demograficzna i społeczna gminy

Struktura ludności według wieku i płci kształtowała się w następujących wielkościach. Jak z poniższego zestawienia wynika istnieje duża współzależność między strukturą płci i wieku ludności gminy, a mianowicie:

- ◆ wśród ludności młodej do lat 50 przeważają mężczyźni,
- ◆ wśród ludności powyżej 60 lat wraz z wiekiem rośnie przewaga kobiet.

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

Tab. 11. Ludność według płci i wieku

WIEK	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	W odsetkach			Na 100 mężczyzn przypada kobiet
				ogółem	mężczyźni	kobiety	
1	2	3	4	5	6	7	8
OGÓLEM.....	8246	4059	4187	100,0	100,0	100,0	103
0-4 lata.....	418	207	211	5,1	5,1	5,0	102
0.....	73	42	31	0,9	1,0	0,7	74
1.....	76	34	42	0,9	0,8	1,0	124
2.....	80	39	41	1,0	1,0	1,0	105
3.....	95	50	45	1,2	1,2	1,1	90
4.....	94	42	52	1,1	1,0	1,2	124
5-9.....	548	278	270	6,6	6,8	6,4	97
5.....	78	28	50	0,9	0,7	1,2	179
6.....	113	55	58	1,4	1,4	1,4	105
7.....	109	52	57	1,3	1,3	1,4	110
8.....	118	72	46	1,4	1,8	1,1	64
9.....	130	71	59	1,6	1,7	1,4	83
10-14.....	568	302	266	6,9	7,4	6,4	88
10.....	119	63	56	1,4	1,6	1,3	89
11.....	110	52	58	1,3	1,3	1,4	112
12.....	126	72	54	1,5	1,8	1,3	75
13.....	112	61	51	1,4	1,5	1,2	84
14.....	101	54	47	1,2	1,3	1,1	87
15-19.....	593	294	299	7,2	7,2	7,1	102
15.....	109	64	45	1,3	1,6	1,1	70
16.....	115	51	64	1,4	1,3	1,5	125
17.....	115	59	56	1,4	1,5	1,3	95
18.....	129	65	64	1,6	1,6	1,5	98
19.....	125	55	70	1,5	1,4	1,7	127
20-24.....	542	290	252	6,6	7,1	6,0	87
20.....	112	58	54	1,4	1,4	1,3	93
21.....	127	69	58	1,5	1,7	1,4	84
22.....	105	57	48	1,3	1,4	1,1	84
23.....	87	49	38	1,1	1,2	0,9	78
24.....	111	57	54	1,3	1,4	1,3	95
25-29.....	539	279	260	6,5	6,9	6,2	93
25.....	126	65	61	1,5	1,6	1,5	94
26.....	98	50	48	1,2	1,2	1,1	96
27.....	102	56	46	1,2	1,4	1,1	82
28.....	97	47	50	1,2	1,2	1,2	106
29.....	116	61	55	1,4	1,5	1,3	90
30-34.....	519	270	249	6,3	6,7	5,9	92
30.....	95	49	46	1,2	1,2	1,1	94
31.....	104	58	46	1,3	1,4	1,1	79
32.....	105	53	52	1,3	1,3	1,2	98
33.....	118	59	59	1,4	1,5	1,4	100
34.....	97	51	46	1,2	1,3	1,1	90

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

1	2	3	4	5	6	7	8
35-39.....	500	275	225	6,1	6,8	5,4	82
35.....	94	47	47	1,1	1,2	1,1	100
36.....	118	64	54	1,4	1,6	1,3	84
37.....	106	59	47	1,3	1,5	1,1	80
38.....	86	51	35	1,0	1,3	0,8	69
39.....	96	54	42	1,2	1,3	1,0	78
40-44.....	564	305	259	6,8	7,5	6,2	85
40.....	117	62	55	1,4	1,5	1,3	89
41.....	104	58	46	1,3	1,4	1,1	79
42.....	120	60	60	1,5	1,5	1,4	100
43.....	104	61	43	1,3	1,5	1,0	70
44.....	119	64	55	1,4	1,6	1,3	86
45-49.....	565	332	233	6,9	8,2	5,6	70
45.....	98	56	42	1,2	1,4	1,0	75
46.....	130	76	54	1,6	1,9	1,3	71
47.....	125	72	53	1,5	1,8	1,3	74
48.....	104	64	40	1,3	1,6	1,0	63
49.....	108	64	44	1,3	1,6	1,1	69
50-54.....	532	274	258	6,5	6,8	6,2	94
50.....	109	56	53	1,3	1,4	1,3	95
51.....	109	63	46	1,3	1,6	1,1	73
52.....	97	45	52	1,2	1,1	1,2	116
53.....	107	51	56	1,3	1,3	1,3	110
54.....	110	59	51	1,3	1,5	1,2	86
55-59.....	446	209	237	5,4	5,1	5,7	113
55.....	108	60	48	1,3	1,5	1,1	80
56.....	103	40	63	1,2	1,0	1,5	158
57.....	58	28	30	0,7	0,7	0,7	107
58.....	96	42	54	1,2	1,0	1,3	129
59.....	81	39	42	1,0	1,0	1,0	108
60-64.....	392	158	234	4,8	3,9	5,6	148
60.....	72	25	47	0,9	0,6	1,1	188
61.....	61	23	38	0,7	0,6	0,9	165
62.....	84	41	43	1,0	1,0	1,0	105
63.....	81	33	48	1,0	0,8	1,1	145
64.....	94	36	58	1,1	0,9	1,4	161
65-69.....	478	211	267	5,8	5,2	6,4	127
65.....	101	52	49	1,2	1,3	1,2	94
66.....	97	42	55	1,2	1,0	1,3	131
67.....	92	42	50	1,1	1,0	1,2	119
68.....	85	37	48	1,0	0,9	1,1	130
69.....	103	38	65	1,2	0,9	1,6	171
70-74.....	419	174	245	5,1	4,3	5,9	141
70.....	113	44	69	1,4	1,1	1,6	157
71.....	93	36	57	1,1	0,9	1,4	158
72.....	79	33	46	1,0	0,8	1,1	139
73.....	64	28	36	0,8	0,7	0,9	129
74.....	70	33	37	0,8	0,8	0,9	112
75-79.....	290	102	188	3,5	2,5	4,5	184
75.....	70	26	44	0,8	0,6	1,1	169

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

1	2	3	4	5	6	7	8
76.....	54	25	29	0,7	0,6	0,7	116
77.....	68	21	47	0,8	0,5	1,1	224
78.....	57	20	37	0,7	0,5	0,9	185
79.....	41	10	31	0,5	0,2	0,7	310
80-84.....	212	66	146	2,6	1,6	3,5	221
80.....	65	29	36	0,8	0,7	0,9	124
81.....	53	10	43	0,6	0,2	1,0	430
82.....	46	14	32	0,6	0,3	0,8	229
83.....	24	9	15	0,3	0,2	0,4	167
84.....	24	4	20	0,3	0,1	0,5	500
85 lat i więcej.....	121	33	88	1,5	0,8	2,1	267

Zmiany w stanie ludności

Stan ludności w gminie jest zmienny z widoczną tendencją spadkową.

Tab. 12. Przyrost naturalny ludności w latach 2001 – 2003 (na podstawie danych ze stanowiska ewidencji ludności w UG w Widawie)

Rok	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny
2001	77	122	-45
2002	78	91	-13
2003	67	133	-66
2004 (do 30.07.)	34	70	-36

Obecnie widoczna jest w przypadku liczby mieszkańców Gminy Widawa tendencja spadkowa. Czynnikiem wpływającym na spadek liczby ludności w ostatnich latach jest między innymi: zmniejszająca się corocznie liczba urodzeń przy rosnącej liczbie zgonów. Taki stan rzeczy wiąże się m.in. z sytuacją ekonomiczną na terenach wiejskich, z migracją osób z terenu Gminy spowodowaną poszukiwaniem pracy.

Liczba zawieranych małżeństw w Gminie Widawa również wykazuje tendencję spadkową 2001 -74 zawartych małżeństw, 2002- 54 zawartych małżeństw, 2003-59 zawartych małżeństw.

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

Migracje

Tab. 13. Ludność wg okresu zamieszkiwania (US w Łodzi 2002).

	Ogółem	Zamieszkała od urodzenia	Przybyła do miejscowości aktualnego zamieszkania		
			razem	w latach	
				1988 i wcześniej	1989-2002
Ogółem ludność Gminy	8246	6126	2120	1508	612

Wg rocznika statystycznego 2002 saldo migracji w Gminie Widawa kształtuje się na poziomie - 5. Napływ ludności z miast w 2002 wynosił 39 osób, ze wsi 43 osoby, odpływ ludności do miast wyniósł 42 osoby do wsi 45 osób.

Tab. 14. Ludność według okresu zamieszkiwania oraz grup wieku

GRUPY WIEKU	Ogółem	Zamieszkała od urodzenia	Przybyła do miejscowości aktualnego zamieszkania			Nie ustalono od kiedy mieszka
			razem	w latach		
				1988 i wcześniej	1989 - 2002	
OGÓLEM.....	8246	6126	2120	1508	612	-
0-14 lat.....	1534	1443	91	9	82	-
15-19.....	593	514	79	43	36	-
20-29.....	1081	834	247	98	149	-
30-39.....	1019	687	332	168	164	-
40-49.....	1129	732	397	331	66	-
50-59.....	978	618	360	313	47	-
60-64.....	392	254	138	117	21	-
65 lat i więcej.....	1520	1044	476	429	47	-

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

Struktura ludności według wieku i płci

Gmina posiada dość dobrą strukturę ludności według wieku. Na koniec 1996 r. ludzie w wieku przedprodukcyjnym stanowili 25,6 %, w wieku produkcyjnym 55,0 % , a w wieku poprodukcyjnym 19,4 %. W 2002 r. ludność w wieku produkcyjnym stanowiła 56 % ogółu ludności Gminy Widawa, duża jest jednak liczba osób w wieku nieprodukcyjnym przypadającą na 100 osób w wieku produkcyjnym.

Tab. 15. Struktura ludności wg wieku i płci w Gminie Widawa (US w Łodzi 2002)

Wiek	0-2	3	4-5	6	7	8-12	13-15	16-17	18	19-65	Pow.65	R-m
Kobiety	91	39	84	55	45	284	155	105	67	2126	1099	4150
Mężczyźni	102	38	89	34	34	303	188	107	66	2562	519	4045
Razem	193	77	173	89	79	587	343	212	133	4688	1618	8195

Tabela16. Ludność Gminy Widawa wg Ekonomicznych Grup Wieków (US w Łodzi 2002)

Wyszczególnienie	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Ogółem	8246	4059	4187
W wieku przedprodukcyjnym (M+K w wieku 0-17)	1873	961	912
Produkcyjnym (M w wieku 18-64,K (18-59)	4619	2512	2107
Mobilnym (M+K w wieku 18-44 lata)	2918	1539	1379
Niemobilnym (M w wieku 45-64 lata, K w wieku 45-59 lat)	1701	973	728
Poprodukcyjnym (M 65 lat i więcej, K 60 lat i więcej)	1754	586	1168
Na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada osób w wieku nieprodukcyjnym	79	62	99

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

Mieszkańców Gminy Widawa charakteryzują następujące zmiany zachodzące w strukturze wieku:

- ◆ wyraźnie mały udział mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym wśród ogólnej liczby mieszkańców,
- ◆ znaczny odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym, w stosunku do liczby osób w wieku produkcyjnym.

Wskaźnik obciążenia demograficznego ludności kształtuje się na poziomie 2002 -79, jest on niższy niż w latach 90 kiedy to przewyższał 80. Procesy demograficzne nie należą do zjawisk stabilnych, zbyt wiele czynników ma na nie wpływ, dlatego ich zmienność może być duża w zależności zarówno od bezpośrednich czynników demograficznych jakimi są: przyrost naturalny i saldo migracji, jak i czynników pośrednich, do których należą zjawiska ekonomiczne.

Poziom wykształcenia ludności

Wykształcenie mieszkańców Gminy Widawa kształtuje się pozytywnie, widać wyraźne zwiększenie ilości osób z wyższym wykształceniem grupie wiekowej 20-29 lat w liczbie 70 osób, natomiast w grupie wiekowej 30-39 lat w liczbie 62 osób, w grupie wiekowej 40 -49 lat 40 osób, w grupie wiekowej 50 -59 lat 37 osób, w grupie wiekowej 60-64 lat 13 osób i powyżej 65 lat 18 osób. Największy jednak odsetek 41 % stanowi grupa z wykształceniem podstawowym. Na 4619 osób wieku produkcyjnego, aż 73 % ludności posiada wykształcenie poniżej średniego.

Liczba osób z wykształceniem wyższym stanowi 3,4%, w porównaniu z innymi gminami poziom wykształcenia należy ocenić jako dobry. Szczegółowe dane dotyczące ilości osób według poziomu wykształcenia i grup wieku zestawiono w tabeli 17.

Tab. 17. Ludność w wieku 13 lat i więcej według poziomu wykształcenia i grup wieku

GRUPY WIEKU	Ogółem	Poziom wykształcenia							
		wyższe	policjalne	średnie			zasadnicze zawodowe	podstawowe ukończone	podstawowe nieukończonej bez wykształcenia szkolnego
				razem	ogólno-kształcące	zawodowe			
OGÓLEM									
OGÓLEM.....	6925	240	150	1230	353	877	1840	2843	622
19 lat i mniej.....	806	-	-	62	33	29	89	594	61
20-29.....	1081	70	32	403	125	278	395	171	10
30-39.....	1019	62	41	275	55	220	509	125	7
40-49.....	1129	40	31	252	54	198	493	299	14
50-59.....	978	37	22	153	54	99	242	502	22
60-64.....	392	13	8	22	10	12	44	280	25
65 lat i więcej.....	1520	18	16	63	22	41	68	872	483
MĘŻCZYŹNI									
RAZEM.....	3387	82	44	510	75	435	1165	1380	206
19 lat i mniej.....	409	-	-	19	3	16	47	315	28
20-29.....	569	20	10	162	32	130	253	116	8
30-39.....	545	18	15	120	11	109	308	80	4
40-49.....	637	16	7	106	9	97	336	163	9
50-59.....	483	15	5	61	9	52	146	246	10
60-64.....	158	2	1	9	2	7	30	107	9
65 lat i więcej.....	586	11	6	33	9	24	45	353	138
KOBIETY									
			106	720	278	442	675	1463	416
19 lat i mniej.....	397	-	-	43	30	13	42	279	33
20-29.....	512	50	22	241	93	148	142	55	2
30-39.....	474	44	26	155	44	111	201	45	3
40-49.....	492	24	24	146	45	101	157	136	5
50-59.....	495	22	17	92	45	47	96	256	12
60-64.....	234	11	7	13	8	5	14	173	16
65 lat i więcej.....	934	7	10	30	13	17	23	519	345

Źródła utrzymania ludności

Struktura zatrudnienia ludności Gminy Widawa wskazuje jako główne źródło utrzymania prace najemną związane to jest z występowaniem na terenie gminy znaczących zakładów oraz zatrudnieniem poza miejscem zamieszkania. Z rolnictwa utrzymuje się 510 gospodarstw domowych z pracy najemnej 708 gospodarstw domowych, na rachunek własny pracuje 609 gospodarstw domowych poza rolnictwem 99 gospodarstw domowych, z pozostałych źródeł utrzymuje się 1296 gospodarstw domowych.(US w Łodzi 2002).

Tab 18. Gospodarstwa domowe według liczby osób i głównego źródła utrzymania

GŁÓWNE ŹRÓDŁO UTRZYMANIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO	Ogółem	Gospodarstwa domowe według liczby osób				
		1	2	3	4	5 i więcej osób
OGÓLEM.....	2613	557	598	426	427	605
Praca.....	1317	106	153	247	325	486
najemna	708	58	85	140	204	221
Na rachunek własny.....	609	48	68	107	121	265
W rolnictwie.....	510	32	58	89	94	237
poza rolnictwem ¹⁾	99	16	10	18	27	28
Pozostałe źródła.....	1296	451	445	179	102	119
W tym emerytury i renty....	1177	397	432	163	88	97

Pracujący poza rolnictwem

Według rocznika statystycznego w 2002 r. poza rolnictwem w zakładach zatrudniających 9 osób i więcej pracowało 741 osób. Z tego w przemyśle 446 osób, budownictwie 10 osób, handlu, 15 osób, w placówkach edukacyjnych 122 osoby, ochronie zdrowia i opiece społecznej 48 osób.

Podmioty gospodarcze

Na 31.12.2002 r. wg rocznika statystycznego zarejestrowano 471 podmioty gospodarcze, w tym 11 publicznych i 460 prywatne. Wśród tych ostatnich 11 to spółki prawa handlowego, 23 - spółki cywilne i 402 osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Większość podmiotów, jest niewielka, zatrudniająca do 5 pracowników.

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

Tab. 19. Liczba osób pracujących wyłącznie lub głównie w swoim gospodarstwie rolnym wg powierzchni użytków rolnych (US w Łodzi 2002)

Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy obszarowe				
		do 1ha	1-5 ha	5-10 ha	10-15 ha	15 ha i więcej
ogółem	1658	6	373	630	336	313
Mężczyźni	920	4	202	350	183	181
Kobiety	738	2	171	280	153	132

Bezrobotni

Od roku 1999 do 2002 następuje ciągły wzrost bezrobocia. Sytuacja ta występowała we wszystkich gminach powiatu łaskiego.

Tabela 20. Zmiany w strukturze bezrobocia w gminie w latach 1999-2002.

	Stan na koniec roku			
	1999	2000	2001	2002
Gmina Widawa	563	595	605	626
Razem powiat	3441	3811	4256	4391
Zmiana w stosunku do roku poprzedniego w %	-	110,8	111,7	103,2
Zmiana w stosunku do roku 1999 w %	-	110,8	123,7	127,6

Tab.21. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej.

OGÓLEM									
OGÓLEM.....	6712	3859	3323	536	2823	30	57,8	49,7	13,9
Poziom wykształcenia:									
wyższe.....	240	200	182	18	37	3	84,4	76,8	9,0
średnie.....	1380	1028	887	141	342	10	75,0	64,7	13,7
zasadnicze zawodowe.....	1840	1495	1272	223	333	12	81,8	69,6	14,9
podstawowe ukończone, nieukończone i bez wykształcenia szkolnego.....	3252	1136	982	154	2111	5	35,0	30,2	13,6
Z ogółem w wieku produkcyjnym.....	4619	3525	2996	529	1066	28	76,8	65,3	15,0
MĘŻCZYŹNI									
RAZEM.....	3272	2156	1825	331	1098	18	66,3	56,1	15,4
Poziom wykształcenia:									
wyższe.....	82	69	62	7	11	2	86,3	77,5	10,1
średnie.....	554	446	387	59	103	5	81,2	70,5	13,2
zasadnicze zawodowe.....	1165	981	829	152	177	7	84,7	71,6	15,5
podstawowe ukończone, nieukończone i bez wykształcenia szkolnego.....	1471	660	547	113	807	4	45,0	37,3	17,1
Z razem w wieku produkcyjnym.....	2512	2001	1675	326	494	17	80,2	67,1	16,3
KOBIETY									
RAZEM.....	3440	1703	1498	205	1725	12	49,7	43,7	12,0
Poziom wykształcenia:									
wyższe.....	158	131	120	11	26	1	83,4	76,4	8,4
średnie.....	826	582	500	82	239	5	70,9	60,9	14,1
zasadnicze zawodowe.....	675	514	443	71	156	5	76,7	66,1	13,8
podstawowe ukończone, nieukończone i bez wykształcenia szkolnego.....	1781	476	435	41	1304	1	26,7	24,4	8,6
Z razem w wieku produkcyjnym.....	2107	1524	1321	203	572	11	72,7	63,0	13,3

Od ponad dziesięciu lat liczba ludności w Gminie Widawa systematycznie maleje. Przyczyną takiego stanu rzeczy jest ujemny przyrost naturalny notowany w ostatnich latach. Pomimo że podobna tendencja spowodowana zmniejszeniem liczby urodzeń ma miejsce w skali całego kraju, sytuacja taka w Gminie Widawa nie może być zadowalająca. O ile na poziom przyrostu naturalnego władze gminy nie mają oczywiście bezpośredniego wpływu, o tyle poprzez swoje działania mogą się przyczynić do wzrostu dodatniego salda migracji stałych, co powinno prowadzić do zwiększenia ilości mieszkańców, do rozwoju budownictwa mieszkaniowego, także do rozwoju przedsiębiorczości.

3.7.2. Warunki i jakość życia mieszkańców

Gmina posiada korzystne dla swoich mieszkańców środowisko przyrodnicze. Jest ono stosunkowo czyste. Nie ma na swoim terenie, jak i nie znajduje się ona w zasięgu emitorów zanieczyszczających powietrze. Jakość środowiska podnoszą wysokie walory przyrodnicze, gmina posiada zwarte kompleksy lasów. Ponad 54 % terenu gminy znajduje się w Parku Krajobrazowym Międzyrzecza Warty i Widawki.

Jakość życia w gminie podnosi wysoki stopień jej zводociągowania, Gmina Widawa posiada czynną sieć rozdzielczą bez przyłączy równą 130,8 km. Ocenia się, że do sieci wodociągowej przyłączonych jest ok. 1.822 budynki mieszkalne i do 1.955 mieszkań w tych budynkach, co stanowi 66 % zводociągowania gminy. Właścicielem i administratorem sieci jest Urząd Gminy w Widawie.

Jakość życia obniża natomiast brak zorganizowanego systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków. Sytuacja taka jest uciążliwa szczególnie dla tych mieszkańców, którzy korzystają z wodociągu zbiorowego. Odczuwają oni problemy z częstym opróżnianiem zbiorników bezodpływowych pobierających ścieki. Większość wniosków mieszkańców podczas konsultacji społecznych dotyczyła konieczności objęcia gminy zbiorowym systemem kanalizacji.

Gmina posiada dobry układ komunikacyjny. Korzystne połączenie komunikacyjne z regionem i krajem stwarzają przebiegające przez gminę drogi wojewódzkie: Sieradz – Szczerców, Łask – Wieluń. Biegająca przez środek gminy linia kolejowa Herby Nowe – Gdynia wzbogaca możliwości komunikacyjne i transportowe z najbardziej odległymi częściami Polski. Komunikacja wewnętrzna odbywa się po drogach wojewódzkich powiatowych i gminnych. Utrudnia ją zły stan techniczny tych dróg. Duże odcinki dróg są zbyt wąskie, bez nawierzchni twardej ulepszonej. Rozwiązaniem byłaby budowa dróg asfaltowych.

W Gminie Widawa jest jeden operator sieci Telekomunikacja Polska S.A.

Na terenie Gminy Widawa oddano do użytkowania następujące stacje bazowe telefonii komórkowej:

- 1) Polkomtel – Widawa ul. Kiełczygłowska 16, działka nr 1082,
- 2) PTK „Centertel” – Widawa ul. Kiełczygłowska, działka nr 754/2.

Na terenie gminy zlokalizowane są dwie stacje telefonii komórkowej: Polkomtel S.A. Plus GSM, oraz PTK Centertel S.A.

Stacje paliw zlokalizowane są:

przy ul. Kościuszki 14; PKN „Orlen”, oraz przy ul. Kiełczygłowskiej 15; P.H.U.T „Aga” Agnieszka Soroczyńska.

Baza noclegowa na terenie Gminy Widawa funkcjonuje w oparciu o zasoby mieszkaniowe ludności. Gospodarstwo agroturystyczne należące do pana Józefa Balcerzaka znajduje się w miejscowości Ruda. Na terenie gminy znajduje się w miejscowości Chociw bar gastronomiczny „Zbyszka” należący do pana Zbigniewa Kaczmarka. Na terenie gminy znajdują się boiska

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

sportowe szkolne, obiekty sportowe Klubu Sportowego „Widawia”. Punkt informacji turystycznej znajduje się w Gminnej Bibliotece w miejscowości Widawa.

Na terenie Gminy Widawa znajdują się 2 niepubliczne przychodnie lekarzy specjalistów;

1. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Barłów, Białek; Polimed s.c.
2. Lekarze specjaliści na ul. Nowy Rynek 2.

Pod zarządem Gminy Widawa działa samodzielny publiczny zakład podstawowej opieki zdrowotnej z przychodniami w Widawie, Brzykowie i Chociwiu. Ponadto na terenie Gminy znajdują się 4 apteki.

Na terenie Gminy Widawa znajduje się 5 szkół podstawowych, 1 gimnazjum, 1 przedszkole i ZSZ w Widawie.

W poszczególnych placówkach oświatowych działających na terenie Gminy Widawa uczy się następująca ilość uczniów :

Tab. 22. Ilość uczniów uczących się w poszczególnych szkołach na terenie Gminy Widawa dane z referatu oświaty UG w Widawie

Lp	Nazwa placówki	Ilość uczniów
1	SP Widawa	305
2	SP Chociw + oddz. przedszkolny	136
3	SP Ochle + oddz. przedszkolny	121
4	SP Brzyków + oddz. przedszkolny	74
5	SP Restarzew + oddz. przedszkolny	58
6	Gimnazjum w Widawie	324
7	PP Widawa + oddz. Przedszkolny	95
8	Zasadnicza Szkoła Zawodowa. w Widawie	37
Razem		1150

Liczba uczących się dzieci i młodzieży na terenie Gminy Widawa stanowi 14 % ogólnej liczby mieszkańców Gminy Widawa.

W Widawie funkcjonuje Gminny Ośrodek Kultury, w którym działa świetlica ekologiczna z pracownią komputerową, oraz liczne grupy zajęć pozaszkolnych głównie muzyczno-tanecznych. Mieszkańcy Widawy mogą aktywnie skorzystać z pracowni komputerowej zlokalizowanej w Urzędzie Gminy w Widawie w Gminnym Centrum Informacji gdzie znajduje się pięć komputerów ze stałym łączem internetowym.

Na terenie Gminy działa również Gminna Biblioteka Publiczna wraz z filiami oraz Centrum Informacji Turystycznej promujące Gminę Widawa.

Bezpieczeństwo w gminie zapewnia Komisariat Policji mający swoją siedzibę w Widawie.

Na terenie gminy znajduje się osiem jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej, oprócz sprzętu do celów gaśniczych, OSP w Widawie posiada sprzęt do ratownictwa technicznego.

3.7.3. Określenie grup społecznych wymagających wsparcia

Środowiskowy Dom Samopomocy w Widawie jest jednostką organizacyjną pomocy społecznej pobytu dziennego. Dom jest ośrodkiem wsparcia i ogniwem oparcia społecznego dla osób niepełnosprawnych ruchowo, intelektualnie i chorych psychicznie.

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

Z usług domu korzystają osoby wymagające wsparcia w przewyciężaniu ich trudnych sytuacji życiowych oraz zaspokajaniu niezbędnych potrzeb rehabilitacyjnych.

W Środowiskowym Domu Samopomocy są prowadzone różne formy terapeutyczne i rehabilitacyjne.

Zabiegi rehabilitacyjne prowadzone są z dwóch działów: kinezyterapia i fizykoterapia, pacjenci korzystają z wanny z hydromasażem oraz masaży leczniczych.

Ilość zabiegów w 2003 r.

- ◆ Prądy - 2.423 osoby,
- ◆ Sollux - 2.162 osoby,
- ◆ Masaż - 2.180 osób,
- ◆ Kinezyterapia 1.411 osób,

Prowadzone są również zajęcia ruchowo – sprawnościowe na świeżym powietrzu.

Liczba rodzin i osób objętych pomocą w 2003 r. z wyszczególnieniem na:

Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych:

Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania 1115. Liczba rodzin 786. Liczba osób w tych rodzinach 2593.

- ◆ Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych:

Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie 567. Liczba rodzin 550. Osób w rodzinach 1834.

- ◆ Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych:

Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie 646. Liczba rodzin 337. Liczba osób w tych rodzinach 1252.

W/w osoby korzystały z pomocy ze względu na trudną sytuację życiową.

Sytuacja ta była spowodowana:

- ◆ ubóstwem 148 rodzin,
- ◆ potrzebą ochrony macierzyństwa 30 rodzin,
- ◆ bezrobociem 257 rodzin,
- ◆ niepełnosprawnością 197 rodzin,
- ◆ długotrwałą chorobą 298 rodzin,
- ◆ bezradnością w sprawach opiekuńczo wychowawczych 116,
- ◆ alkoholizmem 18 rodzin
- ◆ trudnością w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego 1.

W 2003 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Widawie wydał 1.783 decyzje administracyjne.

Tab. 23. Ilość osób niepełnosprawnych w Gminie Widawa

WYSZCZEGÓLNIENIE	Osoby niepełnosprawne							
	ogółem			prawnie			tylko biologicznie	
	razem	mężczyźni	kobiety	razem	mężczyźni	kobiety	razem	mężczyźni
OGÓLEM.....	1575	718	857	1230	597	633	345	121
Według ekonomicznych grup wieku								
przedprodukcyjny.....	33	15	18	27	12	15	6	3
produkcyjny.....	744	443	301	656	395	261	88	48
mobilny.....	165	98	67	147	88	59	18	10
niemobilny.....	579	345	234	509	307	202	70	38
poprodukcyjny.....	798	260	538	547	190	357	251	70
Według poziomu wykształcenia ¹⁾								
wyższe.....	17	7	10	11	5	6	6	
policealne.....	12	3	9	9	#	7	3	
średnie.....	116	48	68	103	41	62	13	7
zawodowe.....	72	36	36	65	30	35	7	6
ogólnokształcące.....	44	12	32	38	11	27	6	
zasadnicze zawodowe.....	252	163	89	218	139	79	34	24
podstawowe ukończone.....	867	395	472	673	332	341	194	63
podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego.....	290	92	198	198	70	128	92	22
Według aktywności ekonomicznej								
aktywni zawodowo.....	353	220	133	273	178	95	80	42
pracujący.....	328	203	125	257	167	90	71	36
bezrobotni.....	25	17	8	16	11	5	9	6
bierni zawodowo ²⁾	1219	496	723	954	417	537	265	79
nieustalony status na rynku pracy.....	3			3			-	

3.7.4. Identyfikacja problemów

Prognozowane zmiany demograficzne

Zmiany w zaludnieniu gminy w okresie perspektywicznym warunkowane będą przebiegiem procesów społeczno-gospodarczych, zarówno na jego obszarze, jak również w regionie oraz w kraju. Kondycja ekonomiczna mieszkańców, możliwości zapewnienia godnych warunków życia (praca, mieszkanie, dostęp do usług) zdecydują o ruchliwości przestrzennej ludności, a także wpłyną na poziom przyrostu naturalnego. Prognozuje się, że w okresie perspektywicznym przyrost naturalny nie będzie ważnym czynnikiem przyrostu. Przewidywany w najbliższych latach przyrost liczby kobiet w wieku najwyższej płodności 20-34 lat może spowodować wzrost liczby urodzeń do 2010 r.

Prognozuje się:

- ◆ do roku 2010 wzrastać będzie liczba ludności w wieku produkcyjnym, przy jednoczesnym wzroście liczby ludności w wieku poprodukcyjnym,
- ◆ przyrost liczby ludności w starszym wieku spowoduje konieczność rozwoju różnych form opieki, w tym również opieki medycznej,
- ◆ w okresie perspektywicznym będzie wzrastała liczba zgonów (skutek postępującego procesu starzenia się ludności), wobec czego największy wpływ na zaludnienie będą miały migracje,
- ◆ należy liczyć się ze zwiększeniem odpływu ludności w młodym wieku, która, wobec złej sytuacji na rynku pracy, będzie szukała swojej szansy w miejscach zapewniających jej lepsze warunki życia.

Problemy rynku pracy:

- ◆ dotychczasowy rozwój działalności gospodarczej nie potrafił dostatecznie zaspokoić zapotrzebowania na miejsca pracy. Maleje aktywność gospodarcza mieszkańców gminy, dlatego należy doszukiwać się źródła nowych miejsc pracy w rozwoju różnych rodzajów usług rynkowych,
- ◆ skutkiem utrzymującego się deficytu miejsc pracy jest wysokie bezrobocie, które ma charakter długotrwały,
- ◆ negatywnym zjawiskiem społecznym jest wysoki poziom zubożenia mieszkańców gminy.

Prognozowane zmiany w zatrudnieniu polegać będą głównie na stałym wzroście zatrudnienia w produkcji i usługach rynkowych. Tworzenie warunków przestrzennych, ekonomicznych i podejmowanie wszelkich działań na rzecz rozwoju tych działalności powinno stanowić w nadrzędny cel w działaniach samorządu gminy. Istniejące problemy zatrudnienia potwierdzają pilną konieczność aktywizacji społeczno-gospodarczej gminy. Redukcja bezrobocia i w jego konsekwencji niekorzystnych zjawisk społecznych zależy nie tylko od starań samorządu gminy, ale również od polityki ekonomicznej państwa oraz od radykalnej poprawy sytuacji na rynkach pracy w sąsiednich miastach powiatowych.

Problemy dotyczące warunków życia ludności:

- ◆ w zakresie oświaty najpoważniejszym problemem jest przepelnienie w Szkole Podstawowej oraz Przedszkola w Widawie.

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

Polepszenia wymaga również stan zagospodarowania terenów sportowo-rekreacyjnych przy szkołach.

- ♦ obiekty mieszczące placówki ochrony zdrowia są w trakcie remontów, uboga jest również oferta i mała dostępność do usług specjalistycznych.

4. ZADANIA POLEGAJĄCE NA POPRAWIE SYTUACJI NA DANYM OBSZARZE

W Planie Rozwoju Lokalnego do realizacji przyjęto projekty i zadania polegające na poprawie sytuacji na danym obszarze z uwzględnieniem:

- ♦ zmiany w strukturze gospodarczej obszaru, zmiany w sposobie użytkowania terenu poprzez stworzenie warunków do powstawania zakładów produkcyjnych oraz rozwój drobnej przedsiębiorczości
- ♦ rozwój systemu komunikacji i infrastruktury
- ♦ poprawę stanu środowiska naturalnego
- ♦ poprawę warunków życia mieszkańców, w tym zmiany w strukturze zamieszkania.

3.8. Cele strategiczne dla Gminy Widawa

Głównym celem rozwoju Gminy Widawa jest:

zapewnienie mieszkańcom wysokiego poziomu życia poprzez wpływ na tworzenie miejsc pracy i dogodnych warunków zamieszkania, ochronę zdrowia i bezpieczeństwa oraz zwiększenie dostępu do edukacji, kultury i sportu.

Cel główny przekłada się na cele strategiczne, a te na cele cząstkowe:

- ♦ **cel strategiczny I** – wspieranie przedsiębiorczości na terenie gminy, w szczególności poprzez:
 - ♦ bezpośrednie inwestycje w infrastrukturę techniczną,
 - ♦ rozbudowa i modernizacja dróg,
- ♦ **cel strategiczny II** – poprawa warunków życia mieszkańców poprzez ochronę zdrowia, zapewnienie bezpieczeństwa publicznego i socjalnego, edukację i oświatę oraz tworzenie korzystnych warunków mieszkaniowych, w szczególności poprzez:
 - ♦ rozwój budownictwa mieszkaniowego,
 - ♦ rozwój funkcji edukacyjno-oświatowych,
 - ♦ ochronę zdrowia i bezpieczeństwa mieszkańców, w tym bezpieczeństwa socjalnego
- ♦ **cel strategiczny III** – ochrona środowiska przyrodniczego i kształtowanie ładu przestrzennego poprzez:
 - ♦ poprawę stanu środowiska naturalnego,
 - ♦ dbanie o ład przestrzenny i jego funkcjonalność dla mieszkańców.
- ♦ **cel strategiczny IV** – pielęgnacja kultury i dziedzictwa historycznego oraz rozwój sportu i rekreacji poprzez;

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

- ◆ zachowanie stanu dziedzictwa kulturalnego oraz jego promocja w skali ponadlokalnej,
- ◆ zwiększenie dostępności sportowej i rekreacyjnej dla mieszkańców gminy,
- ◆ podjęcie działań na rzecz podniesienia świadomości kulturalnej mieszkańców.

Szanse rozwoju Gminy

Szanse rozwoju Gminy Widawa wiążą się przede wszystkim z:

- integracją europejską, która stwarza możliwości pozyskania środków pomocowych,
- utrzymaniem lobby proekologicznego,
- rozwojem telekomunikacji i szerokopasmowych sieci teleinformatycznych,
- rozwinięciem rynku dóbr konsumpcyjnych szczególnie dział spożywczy,
- ekologicznym rolnictwem,
- rozwojem agroturystyki,
- rozwojem sieci rynków i giełd rolno-spożywczych,
- wzrostem liczby turystów,
- rozwojem i powszechnością edukacji na poziomie wyższym,
- promocją przedsiębiorczości ,
- promocją funduszy strukturalnych dla przedsiębiorców i rolników.

Zagrożenia rozwoju

Zagrożenia rozwoju w latach 2004-2006 to przede wszystkim:

- zahamowanie niezbędnych reform pozwalających na zmiany nieefektywnej struktury polskiej gospodarki,
- drogie kredyty, trudny dostęp do kredytów preferencyjnych, w sumie brak efektywnego systemu pożyczkowo-kredytowego,
- niska siła nabywcza społeczeństwa,
- duża niepewność działania wynikająca z wielu zmian gospodarczych, społecznych i politycznych,
- brak sprawnego systemu aktywizacji bezrobotnych,
- niebezpieczeństwo niepełnego wykorzystania szans jakie dają środki UE,
- niedostateczny postęp w reformowaniu finansów publicznych i nadmierny wzrost obciążeń podatkowych,
- przenoszenie przez państwo na gminy więcej zadań bez zabezpieczenia odpowiedniej ilości środków,

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

- zbyt niski wzrost gospodarczy dla zapewnienia odpowiedniego tempa tworzenia miejsc pracy.

Zdefiniowanie celu głównego, a tym samym celów strategicznych oraz cząstkowych, pozwolą w dalszej części niniejszego opracowania na dokładne określenie zadań służących rozwojowi lokalnemu.

4.1. Lista zadań

Lista zadań do realizacji w bezpośredniej bądź dalszej przyszłości powstała na podstawie analizy celów rozwoju Gminy Widawa, a także szans i zagrożeń. Zadania te, pogrupowane tematycznie, a w dalszej części opracowania ułożone według kryterium ważności, rozwiązywane będą poprzez realizację konkretnych projektów inwestycyjnych. Dla każdego projektu realizowane w latach 2004-2006 określone zostaną ramy czasowe jego realizacji, a także źródła finansowania, oczekiwane rezultaty oraz instytucje odpowiedzialne za wprowadzenie projektu w życie.

Zadania służące realizacji Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Widawa na lata 2004 – 2006 zostały przyporządkowane zdefiniowanym wcześniej celom cząstkowym. W ramach każdego z nich projekty zostały uszeregowane według kryterium ważności:

Cel strategiczny I – wspieranie przedsiębiorczości:

1. uzbrajanie w infrastrukturę techniczną terenów przeznaczonych pod przemysł i usługi produkcyjne,
2. przebudowa i modernizacja części układu komunikacyjnego,
3. przeznaczanie nowych terenów pod działalność gospodarczą,

Cel strategiczny II – poprawa warunków życia mieszkańców Gminy Widawa:

1. rozwój budownictwa mieszkaniowego:
 - ◆ uzbrajanie w infrastrukturę techniczną terenów przeznaczonych pod budownictwo jednorodzinne,
 - ◆ rozbudowa i modernizacja układu komunikacyjnego na terenie całej gminy.
 - ◆ przeznaczanie w planie zagospodarowania przestrzennego gminy nowych terenów pod budownictwo mieszkaniowe.
2. poprawa standardu placówek oświatowych:
 - ◆ rozbudowa i modernizacja Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Widawie,
 - ◆ rozbudowa przedszkola w Widawie,
 - ◆ modernizacja infrastruktury służącej bezpiecznemu dotarciu do szkoły.
3. ochrona zdrowia i bezpieczeństwa mieszkańców:
 - ◆ modernizacja bazy podstawowej opieki zdrowotnej,

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

- ◆ poprawa sytuacji osób niepełnosprawnych,
- ◆ modernizacja wyposażenia straży pożarnej,
- ◆ stworzenie warunków dla specjalistycznej opieki zdrowotnej.

Cel strategiczny III – ochrona środowiska przyrodniczego i kształtowanie ładu przestrzennego:

1. budowa sieci wodociagowych,
2. polepszenie jakości wody pitnej poprzez modernizację stacji uzdatniania wody pitnej,
3. rozwój sieci kanalizacji oraz modernizacja istniejącej infrastruktury sanitarnej, w tym modernizacja i budowa nowych oczyszczalni ścieków,
4. rozbudowa i modernizacja kanalizacji deszczowej,
5. ochrona czystości i estetyki otoczenia życia mieszkańców,

cel strategiczny IV – pielęgnacja kultury i dziedzictwa historycznego oraz rozwój sportu i rekreacji:

1. Zwiększenie dostępności sportowej i rekreacyjnej dla mieszkańców gminy poprzez:
 - ◆ modernizację stadionu sportowego w Widawie
 - ◆ modernizację i doposażenie boisk szkolnych.

Uszeregowanie projektów według ich ważności dla rozwoju Gminy Widawa przedstawia się następująco:

1. Poprawa jakości istniejących dróg gminnych oraz budowa nowych dróg,
2. Budowa sieci wodociagowych,
3. Rozbudowa infrastruktury sanitarnej poprzez rozbudowę sieci kanalizacyjnej,
4. Przeznaczenie nowych terenów pod działalność gospodarczą,
5. Rozbudowa gimnazjum oraz przedszkola w Widawie,
6. Modernizacja wyposażenia ochotniczych straży pożarnych,
7. Rozbudowa bazy sportowo-rekreacyjnej.

Sprawą priorytetową na dzień dzisiejszy jest rozbudowa i modernizacja układu komunikacyjnego gminy oraz budowa wodociągów. Harmonogram realizacji działań oraz oszacowane koszty i sposoby finansowania przedstawiono w dalszej części opracowania.

Wzrastające wymagania w zakresie zaspokajania podstawowych potrzeb bytowych mieszkańców gminy oraz problemy z pozyskaniem wody o odpowiedniej jakości zmuszają do podjęcia szybkich działań w kierunku budowy lokalnych systemów wodociagowych w oparciu o profesjonalne urządzenia do ujmowania, uzdatniania i dystrybucji wody.

Rozwój systemów zaopatrzenia w wodę oraz stale rosnący standard wyposażenia gospodarstw domowych wskazuje na konieczność zwrócenia uwagi na problem zagospodarowania ścieków. Istniejąca gospodarka ściekami zagraża skażeniem środowiska naturalnego.

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

5. REALIZACJA ZADAŃ I PROJEKTÓW

5.1. PLANOWANE PROJEKTY I ZADANIA INWESTYCYJNE W OKRESIE 2004-2006

Do realizacji z udziałem środków z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego

Program Operacyjny: **Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego**

Priorytet 3 – Rozwój lokalny

Działanie 3.1. Obszary wiejskie

Lp	Nazwa planowanego działania – zadanie Typ projektu inwestycyjnego	Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu beneficjent końcowy	Okres realizacji	Szacunkowa wartość	Nakłady do poniesienia zł	
					Planowane z EFRR 75%	Środki budżetu gminy 25%
MODERNIZACJA DRÓG GMINNYCH O ZNACZENIU LOKALNYM						
Dziedziny interwencji: 3. Infrastruktura podstawowa						
1.	Budowa drogi w Widawie ul. Słowackiego z kanalizacją deszczową Długość 0,7 km	Gmina Widawa	2005-2006	200 000,00	150 000,00	50 000,00
2.	Budowa drogi Dąbrowa Widawska –Wielka Wieś Długość 5,5 km	Gmina. Widawa	2005-2006	1 100 000,00	825 000,00	275 000,00
3	Budowa drogi Górki Grabiańskie –Podule do granic gminy Długość 1,3 km	Gmina Widawa.	2005-2006	260.000,00	195 000,00	65 000,00

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

4.	Modernizacja drogi Chrusty –Zawady Długość 3,2 km	Gmina Widawa	2005-2006	320 000,00	240 000,00	80 000,00
5.	Modernizacja drogi Las Zawadzki -Wincentów Długość 3,5 km	Gmina Widawa	2005 - 2006	350 000,00	262 500,00	87 500,00
6.	Modernizacja drogi Patoki – Korczyńska do granic gminy Długość 1,2 km	Gmina Widawa	2005 - 2006	120 000,00	90 000,00	30 000,00
7.	Modernizacja drogi Widawa – Świerczów Długość 2,7 km	Gmina Widawa		270 000,00	202 500,00	67 500,00
8.	Modernizacja drogi Restarzew Środkowy – Restarzew Cmentarny	Gmina Widawa				
9.	Modernizacja drogi w Kolonii Zawady	Gmina Widawa				
10.	Modernizacja drogi Łazów – Klęcz - Sarnów	Gmina Widawa				
11.	Modernizacja drogi Wielka Wieś B - Brzyków	Gmina Widawa				
12.	Budowa chodników w Brzykowie	Gmina Widawa				
13.	Budowa parkingu w Widawie	Gmina Widawa				
14.	Budowa kanalizacji deszczowej na osiedlu, ul. Kolejowa w Widawie	Gmina Widawa				

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA
GOSPODARKA ODPADAMI STAŁYMI**

Dziedzina interwencji: 3. Infrastruktura podstawowa

1	Budowa Gminnego Punktu Zbiórki Odpadów Segregowanych i Wielkogabarytowych	GminaWidawa	2006	150.000,00	112 500,00	37 500,00
2	Rozszerzenie segregacji odpadów u źródła (z zakupem pojemników)	GminaWidawa	2006	150.000,00	112 500,00	37 500,00
3	Rekultywacja składowiska odpadów komunalnych w Chrustach	GminaWidawa	2006-	800 000,00	600 000,00	200 000,00

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

BUDOWA LUB MODERNIZACJA URZĄDZEŃ ZAOPATRZENIA W WODĘ

Dziedzina interwencji: 3. Infrastruktura podstawowa

1.	Budowa wodociągu w Świerczowie Długość 0,7 km, liczba przyłączy 4	Gmina Widawa	2004	41 300,00	30 975,00	10 325,00
2.	Budowa wodociągu w Kolonii Chociw Długość 2,2 km, liczba przyłączy 12	Gmina Widawa	2005	126 000,00	94 500,00	31 500,00
3.	Budowa wodociągu Józefów odociąg Długość 7,5 km, liczba przyłączy 81	Gmina Widawa	2005	494 650,00	370 987,50	123 662,50
4.	Budowa odociągu Józefów Patoki Długość 8,2 km, liczba przyłączy 100	Gmina Widawa	2006	560 000,00	420 000,00	140 000,00
5.	Budowa wodociągu w Kolonii Zawady (Struga) Długość 3,5 km, liczba przyłączy 15	Gmina Widawa	2006	197 500,00	148 125,00	49 375,00
6.	Połączenie wodociągu Widawa – Podgórze Długość 1,6 km, liczba przyłączy 10	Gmina Widawa	2005-2006	95 000,00	71 250,00	23 750,00

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

7.	Modernizacja stacji uzdatniania wody w Widawie	Gmina Widawa	2005-2006			
8.	Budowa wodociągu Mała Kocina	Gmina Widawa	2005-2006			

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

LOKALNA INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA SPORTOWA				
1	Przygotowanie projektu dotyczącego rozbudowy Gimnazjum oraz budowy kompleksu sportowo – rekreacyjnego w Widawie	Gmina Widawa		
2	Termomodernizacja przedszkola w Widawie	Gmina Widawa		
LOKALNA INFRASTRUKTURA OCHRONY ZDROWIA				
1	Wyposażenie w Gminnego Ośrodka Zdrowia w Widawie	Gmina Widawa		
2	Modernizacja Ośrodka Zdrowia w Brzykowie	Gmina Widawa		

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

5.2. PLANOWANE PROJEKTY I ZADANIA INWESTYCYJNE W OKRESIE 2007-2013

Program Operacyjny: **Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego**

Priorytet 3 – Rozwój lokalny

Działanie 3.1 Obszary wiejskie

Lp	Nazwa planowanego działania – zadania Typ projektu inwestycyjnego	Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu	Przewidywane nakłady do poniesienia
MODERNIZACJA DRÓG GMINNYCH O ZNACZENIU LOKALNYM			
1.	Modernizacja drogi Ruda - Chociw		
2.	Modernizacja drogi Ruda - Chrzóstawa		
3.	Przebudowa i budowa drogi przez Dąbrowę Widawską		
4.	Modernizacja drogi Świerczów do drogi wojewódzkiej 480		
5	Przebudowa drogi drogi Kąty - Zabłocie - granice gminy		
6	Modernizacja drogi Dąbrowa Widawska przez kol. Dębina do Widawy		
7	Przebudowa i budowa drogi w Dębinie		
8	Budowa drogi Wielka Wieś A - Charlawa		
9	Modernizacja drogi przez Izydorów		

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

10	Modernizacja drogi w Kolonii Brzyków		
11	Modernizacja drogi przez Siemiechów		
12	Modernizacja drogi Ochle –Kawały, Ochle Kolonia Ochele		
13	Modernizacja drogi w Restarzewie Środkowym		
14	Modernizacja drogi Restarzew Środkowy - Goryń Modernizacja drogi Rogózno – Kolonia Rogózno		
15	Modernizacja dróg w Rogózniu		
16	Budowa drogi na ulicy Kopiec w Widawie		
17	Budowa dróg na osiedlu w Widawie ul. Kolejowa		
18	Budowa chodników w miejscowościach: Rogózniu, Widawie, Widawie-Podgórzu, Górkach Grabiańskich, Ligocie, Chociwiu, Kolonii Zawady, Zborowie, Ochlach, Woli Kleszczowej, Osiecznej, Brzykowie, Kocinie.		
BUDOWA URZĄDZEŃ DO ODPROWADZANIA I OCZYSZCZANIA ŚCIEKÓW			
1	Budowa kanalizacji Widawa - Rogózno		
2	Budowa oczyszczalni ścieków w Chociwiu		
3	Budowa kanalizacji w Chociwiu		
4	Dokończenie kanalizacji Widawy		

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

GOSPODARKA ODPADAMI STAŁYMI			
1	Kontynuacja i dalszy rozwój selektywnej zbiórki odpadów		
2	Kontynuacja i ulepszenie zbiórki odpadów wielkogabarytowych oraz niebezpiecznych z grupy odpadów komunalnych		
3	Likwidacja „dzikich wysypisk”		
4	Badanie jakości osadów ściekowych celem określenia możliwości wykorzystania ich do celów rolniczych		
5	Dofinansowanie mieszkańcom usuwania azbestowych pokryć dachowych		
6	Kontynuacja zbiórki przeterminowanych leków w placówkach zdrowia		
BUDOWA LUB MODERNIZACJA URZĄDZEŃ ZAOPATRZENIA W WODĘ I POBORU WODY			
1	Przebudowa wodociągu w Brzykowie, Podgórzu (wymiana rur azbestowo – cementowych)		
2	Budowa wodociągu w Siemiechowie		
3	Budowa wodociągu w Zborowie		
4	Rozbudowa wodociągu w Chrustach		
5	Budowa wodociągu w Ochlach		
6	Budowa wodociągu w Chrzastawie		

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

7	Modernizacja sieci wodociągowej w Widawie		
8	Budowa wodociągu w miejscowości Korzeń		
9	Budowa wodociągu w miejscowości Grabówie		
10	Budowa wodociągu w miejscowości Ruda		

	LOKALNA INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA SPORTOWA		
1	Rozbudowa Gimnazjum oraz budowa kompleksu sportowo – rekreacyjnego w Widawie		
2	Modernizacja stadionu sportowego w Widawie		
	LOKALNA INFRASTRUKTURA OCHRONY ZDROWIA		
1	Doposażenie w sprzęt medyczny Gminnego Ośrodka Zdrowia w Widawie		

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

2	Modernizacja Ośrodka Zdrowia w Chociwiu		
TURYSTYKA I KULTURA			
1	Modernizacja kościołów: w Widawie, Restarzewie Cmentarnym, Brzykowie.		
ROZWÓJ GOSPODARCZY			
1	Uzbrojenie działki gminnej przy drodze wojewódzkiej Nr 481 w Rogóźnie z przeznaczeniem na usługi		
USŁUGI NIERYNKOWE			
1	Remonty strażnic OSP		
2	Remonty budynków stanowiących mienie komunalne		

5.2.1.PLANOWANE PROJEKTY W RAMACH INDYKATYWNEGO WYKAZU INDYWIDUALNYCH PROJEKTÓW KLUCZOWYCH REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO NA LATA 2007 – 2013

Nazwa zadania:

Poprawa dostępności komunikacyjnej województwa łódzkiego poprzez przebudowę infrastruktury transportowej Północ-Południe w powiecie zduńskowolskim i łaskim

6. PLAN FINANSOWY NA LATA 2004-2006 (w tys. zł)

		2004 rok	2005	2006
1	Dochody ogółem	12.993	12.800	12.930
2	Dochody własne	5.110	4.800	4.850
3	Dotacje	1.442	1.500	1.530
4	Subwencje	6.441	6.500	6.550
5	Wydatki ogółem	13.628	11.800	12.200
6	Wydatki bieżące	10.197	10.100	10.200
7	Wydatki majątków w tym inwestycyjne	3.431	1.700	2.200
8	Nadwyżka deficyt (1-5)	- 635	+1.00	+730
9	Obsługa zadłużenia (raty i odsetki)	1.770	1.555	200
10	Zadłużenie na 31. 12 (danego roku budżetowego)	2.035	480	280

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

Określenie kryteriów kolejności projektów:

Kolejność realizacji projektów w poszczególnych latach została ustalona z uwzględnieniem możliwości spełnienia przez projekt n/w kryteriów:

kryteria formalne projektu

- możliwość złożenia kompletnego wniosku z kompletem załączników (spełnienie warunków formalnych),
- właściwa wartość projektu – całkowita wartość zadania poniżej 1 mln euro,
- możliwość uzyskania dofinansowania z EFRR na realizację projektu.

kryteria merytoryczne i techniczne projektu

- spójność projektu z celami działania określonymi w ZPORR,
- trwałość projektu (sposób zarządzania projektem po jego wykonaniu przez okres 5 lat),
- wpływ projektu na zwiększenie atrakcyjności gospodarczej i inwestycyjnej obszaru objętego projektem oraz stworzenie warunków do wzrostu zatrudnienia,
- wskaźniki osiągnięcia celów projektu,
- możliwość realizacji w okresie 2004-2006 – wykonalność techniczna,
- wskaźniki ekonomiczne i finansowe,
- wpływ na politykę ochrony środowiska,
- wpływ na politykę równych szans.

oczekiwane rezultaty

- stworzenie warunków do rozwoju drobnej przedsiębiorczości w rejonie projektu,
- polepszenie warunków komunikacji dla mieszkańców w obszarze projektów,
- zmniejszenie kosztów utrzymania i eksploatacji po wykonaniu inwestycji,
- poprawa stanu środowiska naturalnego.

7. POWIĄZANIE PROJEKTÓW Z INNYMI DZIAŁANAMI REALIZOWANYMI NA TERENIE GMINY

Działanie Gminy Widawa ma na celu wzmocnienie otoczenia rolnictwa i stworzenia warunków do rozwoju przemysłu rolno-spożywczego i nowoczesnej produkcji rolnej. Jako cel niezbędny do osiągnięcia tego jest stworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości z wykorzystaniem kapitału lokalnego i zewnętrznego. Można to osiągnąć poprzez realizację inwestycji w zakresie gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy, uregulowanie gospodarki odpadami, stworzenie warunków do rozwoju turystyki i wypoczynku poprzez m.in. zagospodarowanie Doliny rzeki Widawki oraz z wykorzystaniem kompleksów leśnych, ochrona zasobów przyrodniczych, poprawy stanu dróg i połączeń komunikacyjnych.

Powyższe zamierzenia i cele można osiągnąć poprzez :

- przeciwdziałanie marginalizacji społecznej i ekonomicznej obszarów wiejskich,
- zwiększenie atrakcyjności obszarów wiejskich dla inwestorów lokalnych i inwestorów zewnętrznych,
- aktywizację lokalnej społeczności ,
- rozwój społeczeństwa informacyjnego,

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

- wzrost mobilności zawodowej mieszkańców wsi,
- zwiększenie poziomu inwestycji lokalnych,
- wyzwolenie lokalnego potencjału przedsiębiorczości i zaangażowanie mieszkańców jako szansa przezwyciężenia trudności ekonomicznych,
- tworzenie warunków do dywersyfikacji działalności gospodarczej poprzez stworzenie mieszkańcom możliwości na podjęcie działań w celu rozgałęzienia i urozmaicenie produkcji, rozszerzenie jej na różnorakie odległe od siebie dziedziny po to aby straty poniesione w jednej móc zrekompensować zyskami osiągniętymi w innej branży wzrost kreatywności w zakresie poszukiwania pozarolniczych źródeł utrzymania,
- tworzenie przyjaznego środowiska dla rozwoju mikroprzedsiębiorstw,
- realizowanie polityki równych szans – czyli uwzględnienie w procesie realizacji poszczególnych projektów interesu grup społecznych znajdujących się w trudniejszej sytuacji:
 - osób niepełnosprawnych (np. łamanie barier architektonicznych podczas inwestycji w zakresie modernizacji dróg),
 - kobiet (poprawa sytuacji kobiet na rynku pracy – np. poprzez rozwój agroturystyki na obszarach wiejskich, samozatrudnienie poprzez stworzenie bazy do rozwoju turystyki z wykorzystaniem walorów przyrodniczych terenu),
 - korzystających ze świadczeń pomocy społecznej (aktywizacja grupy bezrobotnych przy pracach inwestycyjnych , tworzenie nowych miejsc pracy),

Działania powyższe związane są z koniecznością dokonania inwestycji. Część zadań inwestycyjnych może być realizowana z udziałem środków zewnętrznych m.in. Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w programach operacyjnych np. Zintegrowanym Programie Operacyjnym Rozwoju Regionalnego i Sektorowych Programach Operacyjnych.

Celem realizacji Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego w ramach Priorytetu 3 – Rozwój lokalny w Działaniu 3.1 – Obszary wiejskie jest wykorzystanie potencjału ekonomicznego, turystycznego, kulturowego, historycznego i przyrodniczego w celu zwiększenia atrakcyjności obszarów wiejskich dla inwestorów lokalnych i zewnętrznych.

W ramach Działania 3.1 – Obszary wiejskie do realizacji przewiduje się projekty inwestycyjne wynikające z PRL oraz Wieloletniego Programu inwestycyjnego na lata stanowiącego załącznik do uchwały budżetowej Gminy Widawa.

W PRL ujęte zostały projekty i zadania planowane do realizacji w okresie 2004-2006 przewidziane do współfinansowania z udziałem środków EFRR oraz budżetu gminy oraz do realizacji w okresie 2007-2013.

W ramach Działania do realizacji przewiduje następujące typy projektów inwestycyjnych:

- **Budowa lub modernizacja dróg gminnych o znaczeniu lokalnym**
 - modernizacja dróg gminnych w terenach wiejskich ,
- **Budowa lub modernizacja urządzeń do odprowadzania i oczyszczania ścieków**
 - modernizacja oczyszczalni ścieków w miejscowości Ligota ,
- **Gospodarka odpadami**
 - uporządkowanie gospodarki odpadami stałymi poprzez zagospodarowanie odpadów na poziomie lokalnym i rekultywację istniejącego składowiska w Chrustach.

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

8. OCZEKIWANE WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘĆ PLANU ROZWOJU LOKALNEGO

Realizacja projektów z zakresu rozwoju infrastruktury technicznej będzie miała bezpośredni pozytywny wpływ na środowisko przyrodnicze, zmniejszy się ilość zanieczyszczeń odprowadzanych do wód ze źródeł komunalnych, zmniejszy się negatywne oddziaływanie odpadów na środowisko przyrodnicze, poprawią się warunki komunikacji drogowej, zwiększy się przejezdność ulic i dróg.

Zrealizowany projekt inwestycyjny będzie analizowany pod kątem osiągnięcia n/w wskaźników:

- **wskaźnik produktu**
 - długość zmodernizowanych ulic i dróg,
 - długość wybudowanej kanalizacji deszczowej,
 - zwiększenie przepustowości oczyszczalni ścieków poprzez modernizację,
 - liczba mieszkańców objęta zagospodarowaniem odpadów stałych – segregacją.

- **wskaźnik rezultatu**
 - stworzenie warunków do rozwoju drobnej przedsiębiorczości,
 - zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej w rejonie projektu,
 - podniesienie jakości dróg,
 - skrócenie czasu podróży,
 - zmniejszenie nakładów na bieżące remonty nawierzchni,
 - poprawa stanu środowiska poprzez ograniczenie emisji toksycznych składników spalin,
 - oszczędność w kosztach eksploatacji pojazdów,
 - poprawa stopnia integracji lokalnej sieci transportowej,
 - zwiększenie poziomu skanalizowania obszaru gminy,
 - poprawa czystości wód powierzchniowych,
 - zmniejszenie kosztów jednostkowych oczyszczania ścieków,
 - zmniejszenie zanieczyszczeń środowiska odpadami stałymi.

- **wskaźnik oddziaływania**
 - poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego,
 - poprawa stanu środowiska naturalnego,
 - poprawa zdrowotności mieszkańców,
 - liczba utworzonych lub utrzymanych miejsc pracy.

Monitorowanie wskaźników produktu, rezultatu i oddziaływania będzie dokonywane raz w roku na etapie oceny PRL na podstawie danych:

- danych statystycznych uzyskanych z GUS i Powiatowego Urzędu Pracy,
- danych z Ewidencji Działalności Gospodarczej,
- innych dostępnych opracowań pozwalających na monitorowanie wskaźników rezultatu.

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

9. SYSTEM WDRAŻANIA

Jednostką bezpośrednio odpowiadającą za monitorowanie i wdrażanie Planu Rozwoju lokalnego jest Wójt Gminy Widawa

System wdrażania PRL obejmuje:

- komunikację społeczną w zakresie przyjmowania nowych zadań organizacyjnych i inwestycyjnych,
- przygotowanie dokumentacji projektowo - kosztorysowej dla inwestycji ujętych w planie,
- składanie wniosków aplikacyjnych o przyznanie dofinansowania ze środków EFRR,
- realizacja inwestycji zgodnie z określonymi wymogami,
- po zakończeniu inwestycji monitorowanie i raportowanie wydatków i efektów rzeczowych projektu,
- przedkładanie na sesji Rady Gminy raportów i informacji z przebiegu realizacji zadań umieszczonych w PRL.

10. SPOSOBY MONITOROWANIA, OCENY I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ.

Monitorowanie jest to proces systematycznego zbierania, raportowania i interpretowania danych. Monitoring dostarcza informacji o postępie realizacji i efektywności wdrażania pomocy.

Monitoring prowadzony będzie w zakresie rzeczowym i finansowym.

Monitoring rzeczowy obejmował będzie skwantyfikowane dane obrazujące postęp we wdrażaniu programu oraz umożliwienie oceny jego wykonania w odniesieniu do celów ustalonych w PRL i będzie prowadzony w trzech kategoriach:

- wskaźniki produktu,
- wskaźniki rezultatu,
- wskaźniki oddziaływania.

Monitoring finansowy obejmował będzie dane finansowe realizacji projektów, będących podstawą do oceny sprawności wydatkowania przeznaczonych na niego środków w oparciu o raporty okresowe obrazujące wysokość wkładu finansowego pochodzącego ze środków publicznych.

10.1. System monitorowania planu rozwoju lokalnego

Jednostką bezpośrednio odpowiadającą za monitorowanie i wdrażanie Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Widawa jest Wójt Gminy Widawa

W pracach związanych z monitorowaniem i oceną Planu Rozwoju Lokalnego mogą brać udział również niezależni eksperci oraz przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego i Urzędu Wojewódzkiego.

Przedmiotem oceny i monitorowania przez Komisję Gospodarki, Budżetu i Finansów winna być zgodność PRL z Programami Operacyjnymi i zapisami w dokumencie podstawowym strategii.

Jednostka monitorująca ma również prawo wnosić wnioski do Wójta Gminy Widawa dotyczące podziału zadań na poszczególne jednostki organizacyjne i osoby fizyczne.

Plan Rozwoju Lokalnego może być uzupełniany o kolejne zadania, które wynikają bezpośrednio ze zmian w Programach Operacyjnych dokonywanych na wniosek Komisji Gospodarki, Budżetu i Finansów oraz zespołu zadaniowego ds. rozwoju lokalnego.

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

10.2. Sposoby oceny planu rozwoju lokalnego

Komisje Rady Gminy opiniują merytorycznie poszczególne zadania Komisja Gospodarki, Budżetu i Finansów przedkładać będzie raporty z przebiegu realizacji zadań umieszczonych w PRL, co pół roku na ręce Przewodniczącego Rady Gminy.

Ocena realizacji zadań wynikających w Planu Rozwoju Lokalnego dokonywana będzie na sesji absolutoryjnej każdego roku.

10.3. Sposoby inicjowania współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi

Plan Rozwoju Lokalnego jest dokumentem otwartym i winien być uzupełniany poprzez wpis nowych zadań organizacyjnych i inwestycyjnych raz w roku kalendarzowym w okresie projektowania budżetu.

Wszelkie postulaty i wnioski przedsięwzięć inwestycyjnych do PRL przyjmuje pełnomocnik ds. rozwoju lokalnego, pełniący funkcję koordynatora zespołu zadaniowego przygotowującego plan rozwoju lokalnego.

Postulaty do PRL oraz wnioski składać mogą także radni, stowarzyszenia i nieformalne grupy mieszkańców, organizacje powiązane z budżetem gminy, w tym również spółki prawa handlowego.

10.4 Public Relations planu rozwoju lokalnego

O terminie i trybie rozpoczęcia przyjmowania wniosków i postulatów od mieszkańców, organizacji powiązanych z budżetem Gminy oraz spółek prawa handlowego i kryteriach kwalifikacji zadań do PRL, informuje media pełnomocnik ds. rozwoju lokalnego.

Monitorowanie przez Komisję Gospodarki, Budżetu i Finansów będzie spójne z zasadami monitorowania i raportowania przez jednostkę wdrażającą zadanie.

11. WIELOLETNI PROGRAM INWESTYCYJNY

2002-2006

- załącznik nr 1 do Planu Rozwoju Lokalnego załącznik do Uchwały Nr XXVIII/217/02 Rady Gminy w Widawie z dnia 07.10.2002 r.

12. WIELOLETNI PLAN INWESTYCYJNY GMINY WIDAWA NA LATA 2007 – 2015

Wieloletni program inwestycyjny

Lp.	Nazwa zadania	Okres realizacji zadania	Całkowity koszt zadania	Podział nakładu na poszczególne lata realizacji				
				2002	2003	2004	2005	2006
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1.	Budowa chodnika w Widawie ul. Rocha	2002-2003	75.000	64.271	10.729	-	-	-
2.	Wykonanie chodnika w Kol. Zawady	2002	15.000	15.000	-	-	-	-
3.	Wymiana okien w Szkole Podstawowej w Ochlach	2002	19.300	19.300	-	-	-	-
4.	Budowa wodociągu we wsi Rogóżno. Planuje się pozyskanie środków w wysokości 600.000 zł z ARiMR	2002-2003	1.210.000	-	1.056.337 w tym: SAPARD 659.479,73	-	-	-
5.	Zakup ciągnika siodłowego z naczepą do przewozu kruszyw	2002	102.000	102.000	-	-	-	-
6.	Dokończenie finansowania oczyszczalni ścieków w Widawie	2000-2001	137.720	137.720	-	-	-	-
7.	Rozbudowa wysypiska śmieci w Chrustach	2001-2002	40.000	40.000	-	-	-	-
8.	Zakup 2 sztuk komputerów z oprogramowaniem do poboru opłat za wodę i ścieki	2002	16.000	16.000	-	-	-	-

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
9.	Zakup komputera dla Szkoły Podstawowej w Ochlach	2002	5.000	5.000	-	-	-	-
10.	Zakup komputera dla Szkoły Podstawowej w Widawie	2002	3.000	3.000	-	-	-	-
11.	Zakup kserokopiarki dla gimnazjum w Widawie	2002	3.000	3.000	-	-	-	-
12.	Zakup samochodu gaśniczego dla OSP w Widawie	2002	30.000	30.000	-	-	-	-
13.	Zakup samochodu gaśniczego dla OSP w Ochlach. Środki w wysokości 15.000 zł będą pochodziły z Kółka Rolniczego w Ochlach	2003	30.000	-	30.000	-	-	-
14.	Zakup samochodu gaśniczego dla OSP. Planuje się pozyskanie środków w wysokości 20.000 zł z Zarządu Wojewódzkiego OSP w Łodzi	2004	40.000	-	-	40.000	-	-
15.	Zakup samochodu gaśniczego dla OSP. Planuje się pozyskanie środków w wysokości 20.000 zł z zarządu Wojewódzkiego OSP w Łodzi	2006	40.000	-	-	-	-	40.000

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
16.	Zakup koparko-spycharki	2006	150.000	-	-	-	-	150.000
17.	Budowa mostu w Rudzie na rzece Widawce. Planuje się pozyskanie środków w wysokości 700.000 zł ze środków budżetu państwa na powódź 1997.	2002-2006	948.000	48.000	-	200.000	200.000	500.000
18.	Budowa drogi Wola Kleszczowa – Witoldów 1902 mb Etap –I Etap - II Etap – III	2002-2005		402.228,73	500.000	609.392,90 w tym: SAPARD 457.044,67 680.921,74 w tym : SAPARD 510.691,30		
19.	Modernizacja stacji uzdatniania wody w Widawie. Planuje się pozyskanie środków w wysokości 150.000 zł z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	2006	300.000	-	-	-	-	300.000
20.	Komputeryzacja Urzędu Gminy w Widawie	2002-2004	40.000	5.000	25.000	10.000	-	-

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
21.	Zakup kserokopiarki dla Komisariatu Policji w Widawie	2002	4.900	4.900	-	-	-	-
22.	Budowa wodociągu w Ochlach. Planowany udział środków Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa 400.000 zł	2005-2006	800.000	-	-	-	400.000	400.000
23.	Budowa wodociągu w Kolonii Zawady (Struga). Udział środków Agencji planuje się w wysokości 100.000 zł	2006	200.000	-	-	10.000	-	190.000
24.	Rozbudowa wodociągu w Ligocie. Planuje się pozyskanie środków w wysokości 150.000 zł z Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa 50.000 zł.	2004	100.000	-	-	100.000	-	-
25.	Rozbudowa wodociągu w Woli Kleszczowej. Planuje się środki w wysokości 50.000 zł z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	2006	100.000	-	-	-	-	100.000
26.	Rozbudowa gimnazjum w Widawie. Planuje się pozyskanie środków z Kuratorium Oświaty.	2005-2006	700.000	-	-	-	200.000	500.000

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
27.	Budowa chodników w Widawie ul.: Południowa, Słowackiego, Kopiec, Wodna, Stary Rynek, Nadrzeczna, 3 Maja, Piłsudskiego, Lipowa, Leśna, Oliwna Góra, Pomorska,	2003 2004-5 2004 2003 2003 2003 2004 2004 2003 2004-5 2005 2005	10.000 80.000 10.000 5.000 9.000 9.000 6.000 5.000 12.000 35.000 8.000 20.000	- - - - - - - - - - - -	10.000 - - 5.000 9.000 9.000 - - 12.000 - - -	- 40.000 10.000 - - - 6.000 5.000 - 15.000 - -	- 40.000 - - - - - - - 20.000 8.000 20.000	- - - - - - - - - - - -
28.	Budowa chodnika w Brzykowie	2003-2006	30.000	-	-	-	10.000	20.000
29.	Budowa chodnika w Chociwiu	2003-2006	100.000	-	15.000	15.000	15.000	55.000
30.	Budowa drogi w Widawie ul. Kuziówek i ul. Słowackiego. Planuje się pozyskanie środków z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	2003-2004	357.757,98	-	10.000	347.757,98 w tym: SAPARD 260.818,48	-	-
31.	Wymiana stolarki okiennej w Szkole Podstawowej w Brzykowie. Planuje się udział środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska w Łodzi 20.000 zł	2003-2004	40.000	-	20.000	20.000	-	-

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
32.	Wymiana stolarki okiennej w Szkole Podstawowej w Ochlach. Planuje się udział środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska w Łodzi 10.000 zł	2003-2004	20.000	-	10.000	10.000	-	-
33.	Wymiana parkietu w Szkole Podstawowej w Brzykowie	2003	20.000	-	20.000	-	-	-
34.	Projekt budowy wodociągu we wsiach: Patoki, Józefów, Ruda, Chrzastawa i Raczynów	2006	50.000	-	-	50.000	-	-
35.	Budowa hali sportowej w Chociwiu	2004 2005	1.040.000	-	-	650.000	390.000	-
36.	Budowa ścieżki rowerowo – pieszej w Widawie	2004	179.397,23	-	-	179.397,23 w tym SAPARD: 89.698,60	-	-
37.	Połączenie wodociągu Widawa – Brzyków. Planuje się środki z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.	2005-2006	50.000	-	-	-	5.000	45.000
R A Z E M			7.205.075,21	895.419,73	1.742.066,00	998.469,85	1.308.000	2.300.000

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

12. WIELOLETNI PLAN INWESTYCYJNY GMINY WIDAWA NA LATA 2007 – 2015

Lista planowanych przedsięwzięć inwestycji infrastrukturalnych

L.p.	Nazwa inwestycji	Przybliżony koszt całkowity	Źródła finansowania (%)	Wydatki w poszczególnych latach w tys. zł.									
				2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
1.	Budowa wodociągu w Józefowie Widawskim	800.000 zł.	Środki własne – 100 %	800									
2.	Położenie nakładki asfaltowej na drogi: – Las Zawadzki - 900 mb, – Sarnów-Józefów - 990 mb, – Rogózno - 165 mb, – Kol. Zawady do stacji PKP - 220 mb, – Patoki- Korczyńska - 990 mb, – Ochle-Kol. Ochle - 500 mb, – Las Zawadzki – Wincentów - 990 mb	1.003.470 zł.	Środki własne – 100 %	1003,47									
3.	Przebudowa ul. Buźniczej w Widawie	94.013,33 zł	Środki własne – 100 %	94,013									
4.	Zakup ciężkiego samochodu gaśniczego dla OSP Brzyków	746.860 zł	Środki własne – 60 % WFOŚiGW – 40 %	746,86									
5.	Wykup działek od RSHP – „Rolnik” w Widawie	25.000 zł.	Środki własne – 100 %	25									

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

6.	Budowa kompleksu rekreacyjno-sportowego w Widawie	629.777,51 zł.	Środki własne – 28,55 % PROW 2004–2006 – 71,45%	629,78								
7.	Zakup sprzętu komputerowego dla SP Restarzew	3.000 zł	Środki własne – 100 %	3								
8.	Zakup kserokopiarki dla przedszkola w Widawie	5.000 zł	Środki własne – 100 %	5								
9.	Zakup zestawów komputerowych dla Urzędu Gminy w Widawie	20.000 zł	Środki własne – 100 %	20								
10.	Przebudowa drogi rolniczej Ruda-Chociw	205.196,72 zł	Środki własne – 75,15 % FOGR – 24,85 %	205,2								
11.	Przebudowa wiejskiego ośrodka zdrowia w Brzykowie	311.000 zł	Środki własne – 19,1 % RPO WŁ 2007-2013 – 80,9%	15	296							
12.	Przebudowa i zmiana sposobu użytkowania części pomieszczeń budynku Szkoły Podstawowej w Dąbrowie Widawskiej dla potrzeb Środowiskowego Domu Samopomocy	219.000 zł	Środki własne – 22,37 % RPOWŁ 2007-2013– 77,63%	19	200							
13.	Modernizacja oświetlenia ulicznego (I i II etap)	321.000 zł	Środki własne – 100 %	21	100				100	100		
14.	Budowa wodociągów: Wola Kleszczowa-Zborów, Ochle-Grabówie	1.200.000 zł	Środki własne – 26,88 % PROW 2007-2013–	30		670	500					

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

	Podgórze-Widawa i modernizacja Stacji Ujęcia Wody w Widawie		73,12%									
15.	Przebudowa dworca PKS w Widawie i budowa ul. Szkolnej	220.000 zł	Środki własne – 100 %	10		100	110					
16.	Przebudowa ul. Słowackiego w Widawie	710.000 zł.	Środki własne – 16,20 % RPOWŁ 2007-2013– 83,80%	10	270	300	130					
17.	Przebudowa ul. Kopiec w Widawie	296.000 zł	Środki własne – 16,72 % RPOWŁ 2007-2013– 83,28%	6		50	70	70	70	30		
18.	Położenie nakładek asfaltowych: – Zawady-Chrusty - 2,3 km – tory PKP – Sewrynow – Józefów - 1,1 km – Wola Kleszczowa-Kąty - 1,4 km – Widawa – ul. Pastwiskowa i osiedle lewa strona – Wielka Wieś - 1,1km – Ligota - 250m – Rogoźno- 1,5km – Józefów Widawski - 1,2 km – Brzyków Wieś- 500m – Goryń-Chrzastawa – 1,5 km	4.050.000 zł.	Środki własne – 16,05 % RPOWŁ 2007-2013– 83,95%	50		740	1630	1630				

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

	– Widawa – Dąbrowa Widawska - 2,3 km – Grabówie – Chociw											
19.	Przebudowa drogi gminnej: Dąbrowa Widawska-Wielka Wieś- granice gminy	2.493.270 zł	Środki własne – 26,94 % RPOWŁ 2007-2013– 73,06%	350,27				500	643	1000		
20.	Poprawa dostępności komunikacyjnej województwa łódzkiego poprzez przebudowę infrastruktury transportowej Północ – Południe w powiecie zduńskowolskim i łaskim	2.000.000 zł.	Środki własne	100		700	700	500				
21.	Budowa wodociągu w Patokach, modernizacja stacji uzdatniania wody w Widawie oraz budowa przepompowni w miejscowości Rogóżno	1.700.000 zł	Środki własne – 25 % PROW 2007-2013– 75%		1700							
22.	Budowa drogi Dąbrowa Widawska – Wielka Wieś	2.500.000 zł	Środki własne – 15 % RPOWŁ 2007-2013– 85%		500	1000	1000					
23.	Wykonanie nakładki asfaltowej na drodze Zawady – Chrusty (2300mb)	460.000 zł	Środki własne – 100 %		460							
24.	Wykonanie nakładki asfaltowej na drodze Józef – Sewerynów do	220.000 zł	Środki własne – 100 %		220							

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

	torów (1100mb)											
25.	Przebudowa ulicy Słowackiego w Widawie I etap	270.000 zł	Środki własne – 100 %		270							
26.	Zakup równiarki dla Zakładu Usług Komunalnych Widawa	100.000 zł	Środki własne – 100 %		100							
27.	Budowa mieszkań socjalnych w Wincentowie	400.000 zł	Środki własne – 100 %		100	300						
28.	Wykup hali oraz terenów od Spółdzielni „ROLNIK” w Widawie z przeznaczeniem na potrzeby ZUK oraz pod strefę ekonomiczną dla ŁSSE	250.000 zł	Środki własne – 100 %		250							
29.	Zakup sprzętu komputerowego dla Urzędu Gminy	40.000 zł	Środki własne – 100 %		40							
30.	Zakup samochodu gaśniczego dla OSP Dąbrowa Widawska	75.000 zł	Środki własne – 100 %		75							
31.	Budowa i modernizacja wodociągu (wymiana rur) - Kąty-Kocina- Brzyków-Siemiechów	600.000 zł	Środki własne – 30 % PROW 2007-2013–70%		4	36		30	230	300		
32.	Zakup wozu asenizacyjnego dla ZUK	500.000 zł	Środki własne – 100 %			500						
33.	Zakup samochodu terenowego dla ZG OSP	80.000 zł	Środki własne – 100 %			80						

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

	w Widawie											
34.	Budowa drogi Wola Kleszczowa (IV etap)	100.000 zł	Środki własne – 100 %			100						
35.	Zakup autobusu dla osób niepełnosprawnych	300.000 zł	Środki własne – 100 %			300						
36.	Zakup autobusu do przewozu dzieci szkolnych	200.000 zł	Środki własne – 100 %			200						
37.	Budowa wodociągów: Świerczów-Korzeń	320.000 zł	Środki własne – 29,69 % PROW 2007-2013–70,31%			320						
38.	Budowa dróg osiedlowych w Widawie	450.000 zł	Środki własne – 100 %			250	100	100				
39.	Budowa drogi osiedlowej w Chociwiu	250.000 zł	Środki własne – 100 %			250	100	100				
40.	Doposażenie Urzędu Gminy (meble, komputery, monitoring)	250.000 zł	Środki własne – 100 %			50	50	50	50	50		
41.	Budowa wodociągu: Kolonia Zawady-Struga	250.000 zł	Środki własne – 34 % PROW 2007-2013–66%				30	220				
42.	Zakup działki od GS „Rolnik” przy ul. Rynek Kościuszki z przeznaczeniem na budowę ratusza	300.000 zł	Środki własne – 100 %				300					

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

43.	Budowa wodociągu w Chociwiu na osiedlu przy torach – 300mb	40.000 zł.	Środki własne – 100 %					40				
44.	Budowa wodociągów: Goryń - Ruda-Chrzastawa	1.500.000 zł.	Środki własne – 25 % PROW 2007-2013–75 %					700	800			
45.	Kanalizacja wsi Rogózno	4.000.000 zł.	Środki własne – 34 % PROW 2007-2013–66%						100	900	1000	3000
46.	Przebudowa stadionu (zaplecze socjalne, płyta bieżni, trybuny, korty, plac zabaw)	1.040.000 zł.	Środki własne – 18,27 % RPOWŁ 2007-2013–81,73%					40	1000			
47.	Położenie nakładek asfaltowych: - Wielka Wieś – Siemichów (granica gminy) - Świerczów – Podgórze - Rogózno - Józefów Widawski – wieś - Ruda – wieś - Chrzastawa – wieś - Restarzew Cmentarny wieś - Restarzew Środkowy wieś - Chociw – Las Zawadzki - Grabówie – granica gminy - Klęcz – Sarnów	4.000.000 zł.	Środki własne – 15 % RPOWŁ 2007-2013–85%						500	1000	1000	15000

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WIDAWA

	<ul style="list-style-type: none"> - Restarzew Środkowy-Goryń - Budowa nakładki od Gorynia w kierunku zakładu Kandeli - Położenie nakładki asfaltowej od Brzykowa w kierunku Zabłocia - Budowa nakładki asfaltowej od Wielka Wieś A w stronę Charlawy - Widawa – Świerczów - Las Zawadzki – Zawady 											
48	Budowa Publicznego Przedszkola w Widawie	1.550.000 zł.	Środki własne – 17,74 % RPOWŁ 2007-2013– 82,26%							50	500	1000